

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felölös szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az utódról.

Budapest, április 21.

(v.) Ki lép ürrült nyomába? A bánkódó ország csak ennyit mer kérdezni. Veszteségét pótolhatatlannak érzi, nem kérdezi hát, ki fogja őt pótolni. Politikai edzettséget, kipróbált jellemzilárdaságot, vaskövetkezésséget, gazdag és sokoldalú tapasztalást, ernyedetlen kitartást senki sem egyesít olyan szerencsés összhangban, mint Horánszky Nándor rendkívüli egyénisége. Teljes értékű kárpótlást az utódtól hogy is mernénk hát remélni? A végrendelet, melyet ránk hagyott, a munkának és a hazafias kötelességtudásnak lángoló kultusza. Elfajzott könnyek remegtek Széll Kálmán elcsukló szavában, midőn Horánszky Nándor erkölcsi hagyatékát az ország színe előtt így jellemezte. S ez a klasszikus jellemrajz, melynek művészi formájába egy nemesen érző lélek öntött költői ihletet, általános illetődést keltett a képviselőház minden oldalán. Könnyek és sóhajok nesztelen helyeslést váltotta ki a parlamentből a Széll Kálmán bucsuzatója. A végrendelet itt van; ki legyen hát a végrehajtója?

A feladat nehéz és sürgős. Nehéz, mert aki Horánszky Nándor ürrült nyomába lép, attól a férfiutól a nemzet anyagi érdekeinek bátor és biztos megőrzését követeli az ország. A vámpolitikai tárgyalások már folyamatban vannak. Az a bonyodalmas és óriási munkát, amely hazánk közgazdasági jövőjét munkálja, már megindult; iromba kerekelt zugva forognak immár. A gépész, aki melléje áll, hogy munkáját irányítsa, nyugodt ítélő, biztos szemű és hatalmas kezű legyen, mert különben elháríthatatlan a hármasszörnyű katasztrófa: önmagát rombolja szét a gép, összezuhan a gépezet és foszlánnyá tépi anyagi létfeltételeinket. De a feladat nemcsak nehéz, hanem sürgős is. A vámpolitikai tárgyalásokban az autonóm vámtarifára nézve a döntés kü-

szöbön áll. Befejezésük halasztást nem tűr, mert Európa nemzetközi vámpolitikája új irányokba csapott s az új alapokon haladék nélkül kell elhelyezkednie. A külföld akudni kíván velünk az új vámszerződéses dolgában, mi pedig nem vagyunk alkuképes állapotban mindaddig, amíg Ausztriával a magunk vámtarifáját meg nem csináltuk.

Jogos kíváncsisággal taglalják hát mindenfelé a kérdést, ki lesz Horánszky utódja. A hagyaték megnyílt, a kérdés tehát jogosult s ennél fogva menthető a széles körökben folyó találgatások. Am kevésbé jogosult, sőt alig is menthető az a mértéktelen mód, ahogy ezek a találgatások a legkalandosabb szertelenségig csaponganak. A sajtó egy része például az országos gyász ötletéből — *belügyminisztert* keres. Mi azt hiszszük, hogy a közvéleménynek kár ilyen hamis nyomra tévednie. Hiszen nem a belügyi tárca ürrült meg, hanem a kereskedelmi. A feladat tehát nem lehet más, mint a kereskedelmi tárca betöltése. Akik belügyminisztert keresnek, kétség-telenül abból indulnak ki, hogy a vámpolitikai tárgyalások keresztülvitelére Széll Kálmánban megvan a teljes rátermetség s ezért szánják neki a Horánszky örökségét a miniszterelnöki állás mellé, mely esetben Széll Kálmánnak persze maga helyett új belügyminisztert kellene állítania. Ebben az egész okoskodásban helytálló momentum csak egyetlenegy akad: az, hogy Széll Kálmánban csakugyan megvan a teljes rátermetség a kereskedelmi tárca sikeres vezetésére. Megvan benne az elméleti tudás, a gazdaságpolitikai ügyekben való jártasság, az ország anyagi érdekeinek alapos ismerete s a vámpolitikai alkudozások eddigi menetére vonatkozó tökéletes tájékozottság, szóval minden lényeges kelléke egy kitűnő kereskedelmi miniszternek. És mégis ki kell mondanunk, hogy a Horánszky hagyatékának átvételére

épp a miniszterelnök a legalkalmatlanabb ember. Még pedig épp azért és egyedül azért, mert miniszterelnök.

Ez a két állás az adott politikai viszonyok közt abszolúte összeférhetetlen. Bontsuk elemeire az adott helyzetet. Ausztriával most foly az alku a közös vánterület autonóm tarifájára. Mihelyt ezen túl vagyunk, azonnal megindulnak Ausztria és Magyarország között az új vámszerződésre vonatkozó tárgyalások. Ezek befejeztével aztán haladék nélkül a nemzetközi vámszerződéses kialakítása kerül napirendre. Három óriási feladat, terjedelemre és fontosságra nézve szinte kábitó mind a három. Ezernyi a porciája mindegyiknek, s valamennyi porciájuk életbevágó jelentőségű hazánk közgazdasági fejlődésére nézve. S jól megjegyezzük, hogy a kormányának e hosszú alkusorozat minden egyes fázisában *egyszerre két fronton* is kell verekednie. Nemcsak arra kell ügyelnie, hogy magán a közös vánterületen Ausztria érdeke mellett a magyar érdeke is érvényesüljön, hanem arra is, hogy midőn a monarchia a *külfölddel szerződik*, ne a magyar érdeke rovására vásároltassék meg az osztrák érdeke kímélete. Hát bizást mondhatnók, hogy ide egy *egész* ember kell; s már ez is elegendő lenne arra, hogy az a bizonyos kumuláció lehetetlennek mutatókzék.

De mi nemcsak azt mondjuk, hogy ide egy *egész* ember kell, hanem azt is, hogy ez a feladat *külön embert* követel. Ha minálunk a miniszterelnök és a kereskedelmi miniszter egyazon személy, akkor mi Ausztriával szemben lemondunk egy fontos és nélkülözhetetlen *étape*-ről. Az alkudozások taktikája ugyanis az, hogy a tárgyalásokat a szakminiszterek referensei kezdi; amire nézve ezek nem tudnak meg-egyezni, azt egymás között a szakminiszterek tárgyalják; ami megoldatlan kérdés ezek között is fennmarad, arra nézve a két miniszter-

TÁRCA.

ÚJ VILÁG.

— Történelmi regény. —

Írta: JÓKAI MÓR.

A tisztartó kifakadására egyszerre kitört a *rőhej* a férfiakból. Mindenki kacagott, nevetett. Rubiánka a markába vakkantott.

Natalia nem értette ennek a jókedvkitörésnek az okát. Mi nevetnivalót találnak ezen a felkőszöntőn? De még kevésbé tudta magának megmagyarázni azt a mogorva pofát, amit a férje vágott az általános derűtség közepett. Hát ezt mi lelte?

A nevetés végre elcsillapult a poharak csörgésében, melynek elmúltával Csunkó Dani állva maradt s mutatta, hogy valami beszéd kívánczik ki a kobléből.

— Nem ugy van az, ahogy te mondd, Lippay Tihamér barátom, hogy a magyar haza el van veszve és el van temetve. Van még másik haza! Mikor én odakinn jártam Tatárországban, hogy eltanuljam a tatároktól a kordovánbőrös-nálás titkát, a sok szerzetes kőborlóm alatt ráakadtam a magyarok őshazájára, ahol a régi magyarok laktak, akik Álmos elszakadása után otthon maradtak a nagy ázsiai pusztában. Most sem laktak azok városokban, hanem sátrak alatt.

Hét nemzetségből állnak, mindegyiknek külön vezére van. Férfia, asszonya, gyereke mind lovon jár. Viseletük olyan, mint amelyet mi hordunk: bőr és vászon. A nyelvük szakasztott ugyanaz, ami a miénk, csak hogy az „ö“ meg az „ü“ betűt nem ismerik. „Tüz“ helyett azt mondják „tuz“, „cipő“ helyett „cipó.“

— Hát akkor a cipőt minek mondják? — kottyant bele Rubiánka.

— Az „pikó.“ Az ősmagyarok nem szántának, nem vetnek, nem fonnak, nem szőnek.

— Hát akkor miből sütnek pikót, miből varrnak zekét?

— Ne kotyogj, Rubi! Elmondom én rendén. Köröskörül gazdag népek laktak, azok mind adót fizetnek az ősmagyaroknak gabonában, kész öltözetekben. Ezért az ősmagyarok őket fegyverrel segítik. Eppen, mint Álmos fejedelem idejében, amikor őseink Etelházában laktak.

Natalia áhitattal nézte a beszélő arcát. Azt hitte, hogy ez most mind igazat beszél. Olyan becsületes képe volt.

— Mind a hét nemzetségnek egyenkint hetven ezer lovasa van, akik puskával, karddal, lándzsával vannak fölfegyverezve. Mikor hadba mennek, minden ember annyit szárított húst visz magával az izsákjában, amennyi egy hónapra elég. Lőtejet isznak hozzá.

— Hát vallásuk van-e az ősmagyaroknak? — tudakozódék a pópa.

— Van nekik egy bálványuk, akit úgy hívunk, hogy „Damasek.“ Meg egy nőstény bálvá-

nyuk, akinek a neve „Bábolna.“ Azokat nagy hadjáratban magukkal hordják tevehátom. A papjaiknak a neve „Garabontz.“ Tűzhalmokon és források mellett áldoznak. Hiszik a másvilágot a nap mezején, ahol megölt ellenségeik fognak nekik szolgálni. A fejedelmüket egy hívják, hogy „Vaskaru.“ Már százharomszötendős, de még most is olyan erőben van, hogy egy csapásával a taglójának leüti a fehére lovat, akivel áldoznak. Tőle kaptam emléklőt az a rézfokost, akit azóta el nem hagyok magamtól.

Oda tette közszemlére a nevezetes ereklyét az asztalra. Annak az oldalára csakugyan volt mindenféle akombák felvéve, amit senki sem tudott elolvasni. Ez ősmagyar írás. Az ajándékozó neve ez: Vaskaru.

— No hát, hogy a dolognak a velejére térjek, ahogy mondtam Tihamér pajtás: ne féltsd te Magyarországot, ahogy elveszett légyen, hogy eltemették, van még magyar nemzet! Az otthon népe. Odament most Bem apó egyenest, meghívni a Vaskarut, hogy kerekedjék fel egész erejével véreinek felszabadítására. Az lesz a derendócia! Hétszer hetven ezer harcos, mind lóháton. Végigsepri az Bem apó vezetése alatt Muszkaországot, felszabadítja a lengyeleket, hozzá csatlakoznak a magyarok, megreszkettetik Európát, mint Attila apánk idejében. Azért én Vaskaru fejedelemre emelem poharamat. Koszontsuk a dícsőt (Igy mondják ősmagyarul).

Natalia olyan különöset érzett. Vajjon van-e abban valami igaz, amit ez a

elnök alkudozik s ha ezek sem tudnak megállapodni, vagy lemondanak, vagy a felség döntését provokálják. A taktikai egyensúly tehát elutasíthatatlan követeli, hogy a miniszterelnök és a kereskedelmi miniszter nálunk is épp úgy, mint Ausztriában, külön-külön személy legyen. Erről az életről Magyarország a saját érdekeinek evidens hátrányánálkül nem mondhat le.

E tétel igazsága olyan szembeszökő, hogy bizonyításra sem szorul. Mégis látva azt a nekihevülést, mely némely részről ez aggodalmas kumuláció érdekében jelentkezik, hadd mutassuk be egy példán a taktikai egyensúly ilyen felbontásának fenyegető következményeit.

Vegyük azt az esetet, hogy az alkudozások valamely fázisában éles ellentét támad Ausztria és Magyarország kereskedelmi kormányzata között. Ha Ausztriában báró Call, Magyarországon pedig Széll Kálmán a kereskedelmi miniszter, vajjon egyenlők lesznek-e ily esetben itt és amott a politikai kockázatok? Hát nemcsak hogy egyenlők nem lesznek, hanem Ausztria szinte kiszámíthatatlan politikai és taktikai előnyben lesz Magyarország felett. Ha ugyanis báró Call hozzákötí magát valamely állásponthoz és tárcakerésként csinál, akkor abból Ausztriára nézve, legrosszabb esetben, miniszterválság keletkezik, mely egy új kereskedelmi miniszter kinevezésével elintézhető; nincs tehát megrendülés, nincs politikai bonyodalom, egy szakminiszter elment, jön helyette más és a tárgyalások nyugodtan folytathatók tovább. Holott nálunk ugyanilyen esetben — feltéve, hogy Széll Kálmán a belügyi tárcát a kereskedelmivel cserélné fel — egyetemes kormányválság állana be, vagyis Széll Kálmánnal együtt lemondana az egész kabinet, ami aztán végzetes visszahatást gyakorolhatna a pártalakulásokra és tövestől felforgathatná az egész parlamenti helyzetet. Magyarország pozícióját az alkudozásokban az az állapot belátáhatatlan mértékben gyöngítené. A követeléseiben amúgy sem tulszerény Ausztria a legszörnyűsebb dolgokat insznuálhatná nekünk, míhelyt olyan helyzettel állana szemközt, amelyben ő csak egy szakminisztert kockáztat ugyanakkor, amikor mindünk egyetemes kormányválság s a parlamenti helyzet gyökeres felborulásának eshetősége fenyeget. Ha

már úgy is alig bírunk Ausztriával, holott ma még zavartalan a taktikai egyensúly, milyen merész követeléseket szegezne mellünknek a Koerber-kabinet ily óriási előny birtokában!

Tiszta sor ezek után, hogy téves nyomon járjunk, akik Széll Kálmánnak akarnak kiutalni a Horánszky hagyatékát. Ujra mondjuk: nem a belügyi tárcá üresedett meg, hanem a kereskedelmi. Vitális érdeke Magyarországnak, hogy ne új rés töresek a Széll kabinetbe, hanem ugyanaz a házág töltsék be, amelyet a Horánszky Nándor tragikus halála okozott.

BELFÖLD.

Horánszky utódja. Alig hantolták fel Horánszky Nándor sírját, már megindultak a kombinációk az utódja dolgában. Határozottan mondhatjuk, hogy ezek a kombinációk részint alapatlanok, részint nagyon is koraiak. Széll Kálmának annyira a lelkéhez volt növe Horánszky Nándor s hűséges barátjának, politikájá egy érszlopának elvesztése annyira lesújtotta, hogy a holttest jelenlétében nem foglalkoztatta más, csak a saját fájdalma. Az utód kérdésére eddig gondolni sem volt ideje és ebből következik, hogy azokat a neveket, amelyek nagyhirtelen forgalomba jöttek, tisztára önkényes találgatások dobta felszínre.

Az igazságügyminiszter a büntető novelláról. A Budapesti Hétjői Újság egy munkatársa kérdést intézett Pász Sándor igazságügyminiszterhez a büntető törvény módosításának munkában levő tervezete felől. A miniszter a lapudósító előtt a következő kijelentéseket tette:

— Nagyon természetes, hogy a büntetőjogi novella csupán a leggyakoribb, a legviszársabb eseteket öleli fel és az újabb intézkedések nem foglalhatják magukban a büntetőjogban felvetett összes bűneseteket.

Benne van és feltétlenül benne marad a feltételes elítélés, amely sok régi, helyes és a modern igazságszolgáltatásnak megfelelő kivánást elégít ki.

Intézkedéseket tesz a fiatalok büntetések izesztő elszaporodásának megállítására, a javítóintézetek fejlesztésére való különös figyelemmel. Van benne újabb intézkedés a hatóság elleni erőszak, testi sértés, lopás, sikkasztás, orgazdság és csalás eseteire és valamennyire nézve lényeges változásokat javasol.

Ez esetekben ugyanis annyira szembeötlők a visszasságok, hogy a reformra itt valóban égető szükség van. Nagy volt az aránytalanság az egyes cselekmények megbélyegzése és a börtönmínimum megállapítása között.

daliás alak most itten elmondott? Vagy csupa hazugság?

Nem! Az ősmagyar nem hazudik. Csak képzelődik. Nem hazugság az, amit ő elbeszél, hanem fantazmagória. Ő maga szentül hiszi, hogy az mind igaz, amit ő most elmondott. Az ábrándkép az ősmagyar nemzetről. Azzal ő úgy teleálmodta már a lelkét, hogy képes rá megesküdni, hogy ott volt, hogy látta, hallotta mindazt, amit továbbadott.

S e hitnek propagandája van. Rövid időn az egész országban elterjed, nemzeti vallásagaztattá válik, az ábrándkép a hét ősmagyar nemzetségről, aki jön elnyomott testvérei felszabadítására; még költője is támad, aki megénekelje a szabadítókat, akik jönnek véreiket vezetni „muszka, osztrák ellen, vérontó csatákba.“*)

— Hát aztán a tatárokkal micsoda nyelven beszélt, nemzetes nagy jó uram? — kíváncsiskodék Rubiánka.

— Vakapád! Hát min beszéltem volna, mint tatárul? Tudsz tatárul?

— Hogyne tudnék.

Erre aztán Csunkó Dani intézett egy mondat Rubiánkához, valami vad nyelven, amire az hasonló karakán szavakkal felelt vissza. És így értekeztek egész komoly képpel, a mondott szövegnek megfelelő kézmozdulatokkal — tatárul.

Nagyon valószínű, hogy egyetlenegy tatár szó sem volt sem az egyik, sem a másik beszédében.

*) Megjelent a kormány hivatalos közlönyében, egy beütésedő által becsempészve.

Kókan Laci epés természetű volt, bosszantotta ez a tréfa.

— Ugyan ne kóklerekedjete már, ti svihákok! — kiáltott oda nagy gorbombán a szembenülőeknek. Ezzel a pajtása sértve érezte magát.

— Micsoda? Én velem akarsz de ujjat huzni?

— No hát huzzunk ujjat, nem bánom. Azzal a két férfi az asztalon keresztül egymásfelé nyujtja az öklét s a középső ujjakat egymásba akasztva, próbálkoztak, hogy melyikük bírja a másiknak az ujját kihuzni, ami nem ment csendes dulakodás nélkül.

Hruszkay ur vette észre, hogy Natáliát nyugtalanítja az az összetűzés.

— Ejh, urak! Ne bomoljatok! Inkább danoljunk egyet. De előbb gyantázzunk!

Erre a két férfi ezeroszt egymás kezét s hozzányult a hajdu által körülhordott poharakhoz, amikben rác ürmös volt. Ezt nevezik gyantázásnak. A hölgyeknek ellenben Rubiánka badaecsonyi ürmöst töltögetett. Azt Natália is megizlelhette. Nem bor az, csak fött must; konty alá való.

Arra aztán Kókan Laci rágyújtott egy idej nótára.

„Barezikára nem mehetsz, ott gubiosot nem szehetsz. — Három a polyka. — Ott lakik az Óvári, Tötött puskával vári. — Három a polyka.“

Mindenki utáná danolta ez új nótát és nevetett hozzá.

Natália nem értette se azt, hogy mit dalolnak, se azt, hogy mit nevetnek.

(Folytatása következik.)

E bajokon okvetlenül segíteni kellett. Egyik legfontosabb passzus: a nécsdítás kérdése. Ez a bűn most szerepel majd elsősorban a magyar Bttvk. 88-ai között.

Ennek a tervezetnek a megbeszélésére és tanulmányozására már legközelebb talán közvetlenül az igazságügyi budget leterjedése után szűkebb körűt hívik össze, amely jeles kriminálisaink részvételével ül majd össze az igazságügyi miniszteriumban. A földolgozás után rövidesen nagyobb körűt anktét foglalkozik majd a tervezettel, ami egyáltalán nem jelenti az elodázást, mert én a novellát lehetőleg még ebben az évben, a jövő október elején dhajtom a törvényhozási előterjeszténi.

A dolgot elhamarkodni azonban nem lehet. A novella sokkal fontosabb és nagyobb jelentőséggel bír, semhogy azt éppen az utolsó perekben szabad lenne siettetnünk. Egyébként sok más tennivaló is foglalkoztat. Így most készült el a polgári perrendtartás életbeléptetésének tervezete. Sok újabb intézkedést ölel fel ez is. Elég legyen csak annyit felemlíteni, hogy benne van a **törsdei bíróságszervezés reformja** és **reformálva lesz benne a községi bíróságszervezés**.

Emlékeznünk foglalkozunk az átmeneti intézkedések előkészítésével is.

A pécsvárad mandátum. Egy Dezső pécsvárad Kossuth-párti képviselő ellen a Kuria néhány hónappal ezelőtt elrendelte a vizsgálatot két irányban. A néppárt ugyanis azzal vádolta, hogy őt berkesdi választónak fejenként négy koronát ígért, ha részavaznak, s hogy egyik időkorose eszem-iszommal csábították a berkesdi gazdákat. A vizsgálat már véget ért s az ügy ma újra a Kuria elé került. Fittler Imre bíró előadta, hogy Hegedűs Lőrinc azt vallotta, hogy neki és négy más választónak négy-nygy koronát ígért Egyry, ha részavaznak. A másik vádrá nincs bizonyíték. Edvi Ilés Károly, a választást védő ügyvéd kérésére hit alatt kihallgatták a pécsvárad képviselőt, aki azt vallotta, hogy Hegedűs maga tett ajánlatot, hogy pénzért részavaznak, de ő elutasította őket és csak azt ígérte meg, hogy vissza fogja téríteni készkiadásait. Tetéleni Armin, a petíciójának meghatalmazottja és Edvi Ilés Károly védő mondoták el ezután perbeszédüket. A Kuria holnap délelőn fogja az ítéletet kihirdetni.

Torontáli dolgok. Szemben egy vidéki lap híresztelésével, mintha Rónay Jenő, a torontáli volt főispán, egy kormányellenes párt megalakításán fáradoznék, báró Podmaniczky Frigyeshez, az országgyűlési szabadalvúpart elnökéhez intézett levelében kijelenti Rónay Jenő, hogy sem oka, sem kedve, sem szándéka nincs politikai nézeteinek megváltoztatására, sőt ellenkezőleg: a meglévő szabadalvúpart tömörítését sürgeti, hogy az ő részéről is rokonszenvenesen fogadjon új főispánt támogathassák.

Öres mandátumok. Amint Szepsi-ből távirtozók, a Horánszky Nándor halálával megürült mandátum elnyerésére Sziklay Ede ottani ügyvédnek és a kerületi szabadalvúpart elnökének van a legtöbb ki-

Ifju poeta sirjánál.

Megdőbbenünk — szinte páratlan,
S miként a zápor, könnyünk csordul...
Oh, jelesünk, hogy ily váratlan
Küldtél közlülünk a sorbúll
És elborítjuk borostyánnal
A végső nyugovóhelyed
És kérdjük: mért nem maradtál itt
A patriárkák szép koráig?
Oly nagy, dicső lett vón' neved!

S a patriárkák szép koráig
Ha itt maradtál vón' közöttünk,
Tudod-e, mi várt volna rád itt
Oh, dicsőült elköltöztöttünk?
— Letéptünk volna a fejedről
Minden borostyánlevelet,
És végeztetül „a vén golyhó“
(Vagy valami ehhez hasonló)
Lett volna „nagy, dicső“ neved...
Lampérth Géza.

Fakó ember.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtá: Nógrádt László.

I.

A hosszú udvar hátsó részében a kis kertre néző szobában lakott Kudorka ur. Az udvarban csak tekintetes urnak szólították s a gyerekek nagy félelemmel néztek rá. Hát volt is mit félni Kudorka urtól: ki nem állhatta a gyerekzajt. Hosszu botját mindig haragosan suhogtatta meg, ha játszó gyerekeket látott az udvaron. A szemöldökét összevonta s olyan izesztő ábrázata lett egyszerűbe, mintha valami éhes tigris lenne. Egyébként nagyon csendes, békeszerető em-

látása. A sírcsi kerületben, amelynek képviselője, Andrá Gyula ma meghalt, hír szerint Makfalvy Gézárt lépteti fel a szabadelvűpárt.

Horánszky Nándor.

Budapest, április 21.

A budai ravatalos házból kivitték örök nyugvóhelyére Horánszky Nándort, komor pompával, díszes ceremóniával. Nagy temetés volt. De naggyá nem a pompa tette, nem a sok díszes szertartás, amely minden elsőosztályú temetésnél pénzért kapható. Nagy temetés volt ez, mert egy nemzet tolongott a ravatal körül, egy ország fájdalmas sóhajtása adta a gyászceremónia zenekíséretét, a nagy magyar társadalom, amely, sajnos, csak ritka nagy alkalmakkor, ritka szomorúság alkalmatosságainál kerül együvé — ez az egész nagy magyar társadalom volt jelen a gyászoló közönség sűrű táborában. Csak jelképesen volt ott, de ott volt. A nemzeti gyász grandiózus hangulatát meg kellett ma éreznie mindenkinek, látva a mély csendben, bánatos némaságban haladó roppant menetet. Ez a hangulat az, ami a nagy temetést teszi. Ez a hangulat az, ami többet mond minden drága ceremóniánál, minden koszorútömegnél.

Aki látta a temetést, megértette belőle, hogy Horánszky Nándor igazán a nemzet halottja volt. Nem miniszteri temetés volt ez, hivatalosan kivéznyelt részvétellel, csinált gyászpompával, hanem nemzeti temetés, amely megillette azt a férfit, aki kora ifjuságától, kora haláláig mindig nemzetéért dolgozott: amely megillette azt a férfit, akitől egy hosszú pálya fáradsalmas küzdelmei után, abban az életkorban, amikor az átlagemberek ereje hanyatlani szokott már, új munkát, új alkotásokat várt nemzete.

Most eltemettük ezt a várakozásunkat is.

Méltó volt ez a nagy temetés a nemzet derék munkásához és a nemzet fájdalmas csalódásához is. Az a sír, amely ma ráborult Horánszky Nándorra, a nemzetnek egy nagy csalódását fogja hirdetni. Pedig az, aki ott örök álmát aluszszá, úgy dolgozott, míg élt, hogy nemzete sohase csalódjék benne. Ezért az a sirhalom hirdetni fogja a nemzet kegyeletes megemlékezését is arról a férfiről, akinek élete mindenek fölemelő példa, halála mindenek lesújtó tragédia.

ber volt. Hazajöve a hivatalból, bezárkózott szobájába, nem tett úgy, mint az udvar többi kisvárosi lakója. Dehogy is ült ki ingreteközve, pipaszó mellett tereferére az udvarra! Ugy élt a szobájában, mint a medve téli odújában, mintha nem is volna. Csak éppen Gerendás asszonyság, akinek Kudorka ur a szobáját bérelte, ripakodott néhanapján a gyerekesrege, ha zajongtak. Innen tudták, hogy valaki lakik még az udvarban, aki nem szereti a lármát. No meg onnan, hogy hát mégis csak sok szóbeszéd eredt Kudorka uról.

— Ki és mi szerzet? — tanakodtak az udvar asszonyai, hogy nem is keveredik közénk? Azután mit csinál a szobájában mindig?

Igy szállott a szóbeszéd nap-nap mellett, Gerendásné asszonyom erős ostromoknak volt kitéve, de hát ő se tudott semmit. Azt mindenki tudta, hogy valami kishivatalnok a megyeházán, de itt aztán megszokadt minden láncszem. Sűrű homály követte, melyen áthatolni egyetlen asszonyi elme sem tudott.

Egyszer mégis valami kis adathoz jutott az udvar legkövérébb asszonya, a Kádár asztalos felesége. Ő az utcabeli Csutkásnéól hallotta, Csutkásné Veresnéől; Veresné már három forrást is tudott megnevezni. Hogy a hír honnan jött, biztosan senki se tudta. Lehetett hát igaz is, nem is.

A kövér Kádárné mindazonáltal úgy adta elő a dolgot, mint a legigazabbat: hogy Kudorka, az udvar lakója, özvegy ember. Vagy nem is özvegy, mint inkább feleségétől elvált.

— Mert volt neki felesége, — susogta Kádárné a többi asszonynak — hanem kikapós volt az asszony. Szép volt, de rossz. Elvált tőle, azóta nem szeret senkit, se embert, se gyereket, se asszonyszemélyt.

Valami szájalom lopozott az udvar asszonyai lelkébe Kudorka ur iránt s ha végigment az udvaron, még sóhajtottak is a láttára.

— Szegény ember, — mondták — pedig

A képviselőház részvéte.

Bánatos csöndben feketeruhás férfiak helyezkedtek el a völgyben. Nem kellett azoknak az elnöki csengő figyelmeztetése, olyan fájdalom némaságban vártak, mint akik sokkal, de sokkal magasabb helyről kaptak figyelmeztetést: az égi magasságból. A halál csak tud csöndet csinálni.

Pontban tíz órakor bevonult az elnök, bevonult a minisztérium.

Valami halk zsongás mégis támadt. A képviselők sugtak össze:

— A Széll Kálmán szeme ki van sírva... Apponyi szinte meggörnyedt...

Csodálatosan bánatos kép volt. Máskor egy párt, amelyik vesztesnek érezte magát, ünnepi csöndben hallgatott, de a többi párt alig-alig leplezte, hogy kelletlenül, inkább csak ildomoságból illeszkedik a gyászoló hangulatba. Ma idegen ember ki nem találta volna, melyik oldalon és melyik párton gyászolják legjobban Horánszky Nándort. Végig az egész félkör fekete, bánatos alakokkal volt behintve s a szemek sokszor önkéntlenül is odatapsadtak ahhoz az egyetlen üres miniszteri székhöz, mely gazdáját vesztette. Valamennyi miniszter ott volt — Horánszky szegény már szebb világából nézte.

A jegyző olvasta a jegyzőkönyvet, mint rendesen, de ma hallható is volt a hangja, ami már nem rendes dolog. Akkor volt a csönd, hogy még a jegyzőt is hallani lehetett. Hát még azokat a márványba való szavakat, amikkel gróf Apponyi Albert bucsuztatta az ő leghivebb bajtársát s hát még azokat a szivekbe lopódzó, sugaras szavakat, amikkel Széll Kálmán miniszterelnök világotított rá Horánszky Nándor elköltözött alakjára! Ahogyan a miniszterelnök megilletődve és mindenek megilletve hangsúlyozta, hogy Horánszky elhaló ajkairól végrerendeletzerűleg a munkát ajánlotta nemzetének: — azt a t. Ház egyhamar nem fogja elfelejteni. De meleg, őszinte és egészen átértett beszédekkel áldoztak Horánszky Nándor emlékének a pártok szóinkai is: Rakovszky István a néppárt, Barabás Béla a függetlenségi párt és Sederkényi Nándor az Ugron-párt lobogóját hajtotta meg a kidölt harcok előtt.

Gyönyörű áldozás volt. Szebb talán csak az a vetekedés volt, mely a folyosón folyt abban az irányban, hogy hol gyülekezzenek a képviselők és hogyan induljanak Horánszky temetésére. A szabadelvűpárt azt mondta: a klubban. Az ellenzék úgy kérte: mindnyájan a parlamentben. Hogy

milyen derék ember, se iszik, se mulatós, akár egy angyal.

Egyszer Gerendásné asszonyom annyira merészkedett, hogy szemébe mondta Kudorka urnak a szálló szóbeszédét:

— Így beszélik, tekintetes uram — mondta az asszonyság.

Kudorka ur gyöngéren elmosolyodott s száraz, határozott hangon cáfolta meg Gerendásnéét.

— Nem igaz, mondta. — Többet egy szót se szólt.

Mikor magára maradt a szobában, két kezére hajtotta fejét Kudorka ur s hosszasan elgondolkozott. A Gerendásné mondása régi dolgok avarát esőgötte meg, régi dolgokét, mert hát mégis igaz volt a szóbeszéd.

Mit ne tudnának meg egy kisvárosban, ha már egyszer az asszonyi elme kutatásra veti magát? Nincsen olyan parázstűz, amiből ki ne kaparnak az üszköt s nincs olyan mélységes sejtélem, amibe ne tudnának belehatolni az asszonyi szem Röntgen-sugarai... Kudorka ur két kezére támasztotta öszülő fejét, teste megmegrándult, mintha zokogna. Sok minden eszébe jutott. Háta mögött a szürke mult s előtte a szürke jövő. Ami sugár volt az életében, megégette a lelkét, kiégette a szívét. A szürke multban egy üszögge vált, rombadült fészék-ház falai, a boldogság összeomlott templomának romjai merednek feléje; előtte pedig életének peremén egy sirhant áll, mely el fogja takarni. Közül esik a hiába eltöltött élet, mely nem volt külön az állattal: dolgozott, hogy ehessen. Egy rózsza se fakadt, mert mindent előlt az az első, perzselő sugár, az az egy asszony, aki szép volt és rossz volt.

Ennek a képét festette elébe a Gerendásné asszony mondása. Kikelt a multból, mint egy kisérlet. Nem, nem úgy, inkább mint egy szirén: szép, csábító arca Kudorka ur felé ragyogott, mosolygott, bűnös testének egész szépsége a maga kívánatos mivoltában látszott úgy, mint akkor,

együtt menjen az egész Ház, valamennyi párt. S mikor ebben megegyeztek, akkor új indítvány került:

— Mindnyájan gyalog megyünk át Budára, mint Baross temetésére.

Egy pillanatig tartott csak: a program így készen volt. S meglátszott minden pártan, hogy a fájdalom kohójában összeolvadtak és versenyt iparkodnak legszebben, legméltóbban áldozni a puritán, az önzetlen hazafi emlékének...

A Horánszky Nándor emlékezetének szánt ülés így folyt le:

Gróf Apponyi Albert tíz óra után megnyitja az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvét felolvassák és hitelesítik.

Gróf Apponyi Albert.

Tisztelt Ház! (Halljuk.) Ismét mélyen megszorított hirt kell a képviselőház elé terjesztenem. (Halljuk! Halljuk!) Az isteni gondviselés kiűrkészhetetlen végzése körünkől elszólitotta Horánszky Nándort, hosszú, küzdelmes és fényes politikai pályafutása delén. Abban a pillanatban szólította el őt körünkől, amikor alkalma nyílt e hosszú pályán át vallott elveit és eszméit megvalósítani. (Ugy van!) Amidőn kiváló egyénisége a legnagyobb gyakorlati feladatok elé állított, amikor a nemzet anyagi létalapjának megővése elsősorban az ő szellemi és erkölcsi erejére volt bízva. (Ugy van!) Sokan vannak, akik ettől az erőttől bizalommal várták az ország érdekeinek sikeres megvédését; akik pedig e várakozással szemben tartózkodó álláspontra helyezkedtek, azokat ebben kizárólag az elvi meggyőződések ellentéte irányította. (Igaz! Ugy van!) Mert nincs közöttünk eltérés abban a fájdalmas érzésben, hogy egy nagy nemzeti erő-tényezőnek elvesztését siratjuk Horánszky Nándorban. (Igaz! Ugy van!) Erő-tényező volt elmének azon kivételes minőségében, amely egyaránt a boncoló- és alkotóképesség adományává, a tudás óriás tömegén való teljes uralkodásában, az összes lelkületajdonságok csodálatos összhangjában és legyelmzetttségében, de mindenképpen a szeptőlten jellem, az abszolút önzetlenség, a körlehetetlen kötelességérzet, a puritán egyszerűség (Igaz! Ugy van!) azon imponáló nagyságában, amely e jó polgár, e nemes lélek emléket termékenyítő és áldáshozó ténynyel veszi körül közeletünk lapjain. (Igaz! Ugy van!) A hazánkat ért nagy veszteség sulya alatt indítványozom, hogy a Ház Horánszky Nándor elhunytától érzett fájdalmát jegyzőkönyvileg megörökítse, (Általános helyeslés.) a boldogult családhoz az elnökség útján részvétlirt intézzen, (Általános helyeslés.) a ravatalra koszorút tegyen és a ma délután három órakor a kereskedelmi minisztérium épületében tartandó

mikor még a Kudorka uré volt. A szép asszony mellett állott a bűn, vigyorgó arcával s kárörvendőn mutatott az asszonyára, aki hazudott és csal. S mind a kettőt a Kudorka rovására tette.

A Kudorka tekintetes ur kopott, szürke feje mind mélyebbre konyult az asztal fölé, aztán egyszerre hirtelen felcsapódott aszápadtan, kimerülve. Egy-egy könny ott esillogott még az arc barázdáiban. Kudorka ur összeszorította az öklét, megcsikorgatta a fogát, letörülte a könnyet s aztán megint nyugodt, száraz, hideg lett. Eppen olyan, mint akkor szokott lenni, mikor lassu léptekkel végigmegy az udvaron. Lassan, mintha égett romok között járna s attól félne, hogy tüzes üszögbe lép, mely megégeti a lábát...

Szemban a Kudorka ur ablakával a kis kert másik végében a szegény Birke eszmadia lakott. Rosszul ment a mesterség, mivel a paraszt ma már vagy eszma nélkül jár, vagy cipellőt hord, mint az urak. Egy nap nagyot gondolt a szegény Birke, hogy ki kellene adni a tiszta szobát. Az asszonya is helyeselte a Birke eszméjét. Papirt ragasztottak a kapura, melyben hirdették a lakást kereső emberiségnek, hogy egy jól butorozott szoba olcsón kiadó. Sokáig kint fityegett a cédula, még se jött senki, pedig Birke mester meg a felesége is minden éjszaka megálmodták, hogy gazdag, finom lakójuk akad. Sok szép tervet kovácsoltak már a szobaárenda rovására. Birke a vasárnapi mulatozásokra, Birkéné pedig szíve régi hő szerelmére, egy piroseskos selyemruhára gondolt. A terv csak terv maradt s az álom se akart valóra válni. A Birke-pár óhaj-tása lassan a csalódás sóhajtásává lett. Sőtét szomorúság ülte meg arukat és a remény pislogó mecése is kialudt lelkükben.

Hát im' egy napon mégis mi történik? Valaki kopogtatott a Birkék ajtaján. A Birke-pár szíve nagyot dobbant, mikor a jövővény kijelentette, hogy a tiszta szobát akarja megnézni. Birke lelkének nagy örömben kezét csókolt a lakásnéző-

gyászszertartáson testületileg résztvegyen. (Általános helyeslés.) Egyuttal indítványozom, hogy a kegyele nyilváníásával a mai ülést berekesztjük. Minthogy pedig az ünnepélyes gyászszertartás holnap reggel tíz órákor tartatik a józsefvárosi plébánia-templomban, a végből, hogy a tisztelt Ház tagjai abban résztvehessenek, a holnapi ülés a mai napra megállapított napirenddel délelőtti tizenegy órákor tartassék meg. (Általános helyeslés.)

Szell Kálmán miniszterelnök:

Tisztelt képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Megmérhetetlen a mi fájdalomunk és nagy a mi bánatunk a vesztésé miatt, amely bennünket Horánszky Nándor elhunytáért. (Ugy van!) Nem keresem a szót, amibe a fájdalmat öntsem. Nem is tudnék találni olyant, amely hiven és teljesen kifejezze azt, amit e percben érzek. (Tetszés.) A nemzetet, mindnyájunkat egy nagy csapás ért, (Igaz! Ugy van!) nehéz és alig elviselhető vesztés sújtott bennünket. Pedig nincs sok vesztési valónk. (Igaz! Ugy van!) Elvesztettünk ismét közeletünkől egyet, aki közéletünknek fénye és ereje volt. Elvesztettük a legnemesebbek, a legigazabbak és a legerősebbek egyikét. (Igaz! Ugy van!) Ugy érzem, mintha a magyar közélet összhangjának és tartalmának egy részét vinné sirba az elhunyt. (Igaz! Ugy van!) Horánszky Nándor a maga jellemének kristály tisztaságával, (Igaz! Ugy van!) és a maga egyéniségének puritánizmusával, a maga elvhűségével, nagy akaraterejével, páratlan kötelességérzetével és véleményének és érzelmeinek oly ritka és megbecsülhetetlen megbízhatóságával egész ember volt minden ízében. (Élénk helyeslés.) Ennek az erős embernek lelkében a közügyek szolgálatának vágya és nagy kötelessége kultuszává avatta magát, amelynek élt, amelynek egész erejét és nagy tulajdonait szentelte. (Igaz! Ugy van!) Utóéletének kitarással küzdött azért, amit igaznak ismert föl. Es akinek egyedüli dicsőítése a munka volt: lelkének, életének, nagy tetteinek, tudásának, fényes tehetségének minden erejét önzetlen és példátlan, önfeláldozó munkával a hazának és egyedül a hazának szentelte. (Élénk helyeslés.) En most csak azt a nagy ürt érzem magam körül és azt a lézágot, melyet maga után hagyott és, nem veszi rossz néven tőlem a tisztelt képviselőház és az ország sem, ha kijelentem, hogy a kormány és első sorban én érzem kétszeresen ennek a vesztésnek súlyát, aki hű, odaadó, egybeolvadó, pótolhatlan munkatársamat vesztet el benne. És akkor ragadja ki őt a körülhatárolt végzet sorainkból, amidőn hosszú küzdelmek után erős kezét az alkotásra emelte föl. (Igaz! Ugy van!) Az ő pihenést kereső agyának utolsó lüktetése, nagy szívének utolsó dobbanása és elhaló ajkainak utolsó vonaglása egy intő szót volt: a munkára és a haza iránti szent és nagy kötelességekre figyelmeztetést. Ezzel bucsuzott tőlünk. Legyen ez az ő vérendelete, melyet fogadjunk

magunkba és éljen ezzel a vérendelettel az ő neve és áldást hozó emléke eltörölhetetlenül örökké közöttünk. (Élénk helyeslés.) A tisztelt képviselőház, úgy hiszem, helyesléssel fogadja, ha a kormány nevében jelentem, hogy intézkedtünk az iránt, hogy a gyászszertartás a család beleegyezésével abban az elárult otthonban történjék, ahonnan elköltözött, a kereskedelmi minisztérium helyiségében, a kereskedelmi tárcra terhére és így országos költségen. (Általános, élénk helyeslés.)

Rakovszky István:

Tisztelt képviselőház! Mélyen meghatva emelek szót. Azon indítványokhoz, melyeket az imént a Ház igen t. elnöke és az igen t. miniszterelnök ur előterjesztet, a léppárt nevében hozzájárulok. (Tetszés.) Valamennyiünknek szívünk mélyében élénk visszhangot kelteket azon szavak, melyek az igen t. házelnök ur és az igen t. miniszterelnök ur ajkain a szokott ékesszólással elhangzottak. Engedje meg a t. Ház, hogy e padokból is, ahonnan Horánszky Nándor egy negyedszázadot át lelkesített minket, egy utolsó bucsuzó hangozzék el. (Tetszés.) Főbátorít az a tudat, hogy ez alkalom olyan, ahol minden ellentét megszűnik, melyben valamennyien átérzünk, hogy egy ország fia vagyunk, elelejtünk mindent, egyek vagyunk e minket ért vesztésé tudatában, egyek a mély, igaz fájdalomban. (Tetszés.) Ritka tulajdonságait méltatva, örökzöld koszorút fontak halvány homloka körül a t. Ház elnöke és a t. miniszterelnök ur, egy ciprusat kívánok én is letenni Horánszky Nándor ravatalára. (Tetszés.) Sok nagy tulajdonság ékesítette ezt a rendíthetetlen hazafit, de ezek között volt egy, mely háttérbe szorította valamennyit, és ez az a páratlan önzetlenség, melylyel pihenést nem ismerő szorgalommal, kitartással és odaadással szolgálta nemzetét. (Igaz! Ugy van!) Mint szegény ember kezdte Horánszky Nándor politikai pályafutását, mint szegény ember halt is meg, és ez a szegénység a legnagyobb kincs, amelyet ő tisztelgetőmélő nevével együtt családjának hagyott. (Igaz! Ugy van!) Erre hívom én föl az igen t. kormány figyelmét. Nem akarok indítványt tenni, hanem bölcseségére bízom a kellő intézkedések megtételét, hogy azt a nagy adósságot, melyet a nemzet az élő Horánszky Nándorral szemben leróni nem tudott, a meghalt Horánszky Nándor áldott emlékének törlesztesse. (Helyeslés.) Az ő emlékezete áldott marad mi közöttünk. Bátran mondhatta ő is: non omnis moriar. (Igaz! Ugy van!)

Barabás Béla:

Tisztelt Ház! A függetlenségi és 48-as párt elnökének távollétében teljesíttem azt a szomorú kötelességet, hogy a mindnyájunkat mélyen megdöbbentő gyász hír következtében tett elnöki előterjesztésére pártunk és elvtársaim nevében nyilatkozzam. Mélyen át-

érezzük mindannyian a súlyos csapást és vesztéséget, amely Horánszky Nándor kereskedelmi miniszterünk elhunytával a hazai közéletet, ezt a törvényhozást és az egész magyar nemzetet érte. (Igaz! Ugy van!) Gyászoljunk benne az ideális gondolkodású férfiu, aki lelkének minden nemes tulajdonságát egy egész emberéletet át áldozta hazájának. (Igaz! Ugy van!) Gyászoljunk benne a minden ízében derék, igaz és becsületes magyar embert (Igaz! Ugy van!) és gyászunk boruját növeli az a tudat, hogy igen kevés a száma a mi küzdelemteljes életű nemzetünk nagyjainak, és hogy ez a kevés szám is most, Horánszky Nándor elhalálozásával, nagyon-nagyon sokat veszt, (Igaz! Ugy van!) Az elhunyt nagy magyar ravatalánál a legnagyobb magyar ellenzéknek küzdelembe menő lobogóját tisztelgető szomorúsággal hajtom meg (Általános helyeslés) és ezekből kifolyólag pártunk nevében és elvtársaink nevében szomorú és gyászos értelettel járulok azokhoz az előterjesztésekhez, amelyeket a t. miniszterelnök és az elnök ur előadott. (Általános helyeslés.)

Szederkényi Nándor:

T. képviselőház! A gyász, amely az országra borul, mindnyájunké, a miénk is. (Tetszés.) Osztozunk a fájdalommal és a vesztésé érzetében. Egy harmadéves küzdelemben letöltött pályá utolsó napján én gyöngye vagyok arra, hogy szavakat keressek a pálya méltatására, e pálya érdemeinek festésére. (Tetszés.) En is barátaim nevében csak annyit mondhatok: akik e küzdelem padjain ülünk, mi érezzük és mi fogjuk föl legmélyebben egy ily életpályának nehéz küzdelmeit. (Tetszés.) Barátaim nevében mindazokhoz, amik előttem elmondattak, készséggel hozzájárulok. Szomorú kötelességet teljesítünk, de ezt teljesíteniünk kell. (Helyeslés.)

Gróf Apponyi Albert elnök:

Az elhangzott kegyeletes nyilatkozatoknak egyhangu taubizonyosága szerint megállapíthatom és azt hiszem, kimondhatom, hogy a Ház hozzájárul azokhoz az előterjesztésekhez, amelyeket az elnökség és a miniszterelnök ur a Háznak tettek. (Helyeslés.) Ezzel az ülést berekesztetem.

Az ülés 11 óra 10 perckor végződik.

A ravatal.

Reggeltől kezdve tartott a zarándoklás a ravatalhoz, amelyet a kereskedelemügyi minisztérium palotájában, az első emeleti tanácsteremben állítottak fel. Egy másuttan jöttek át a fogatok a lánchídon, s hozták az elhunyt miniszter sok barátját és tisztelőjét és a sok koszorút. Közben testületek érkeztek szakadatlanul koszorúikkal.

A palota két kapuját gyászdrapériák borítják, az ablakokból fekete zászlók lengenek, s az első eme-

nek, mert nő volt. Olyanféle, akiről már az idő lemosott minden lányos jegyet s nem lehet tudni, hogy nagysága-e vagy kisasszony. Vékony, törékeny teremtés volt, tul az élet úde nyarán. Sápadt, fakó arca jóságos, de szomorú.

A szoba tetszett s alkuba becsákozott a Birke-házaspárral. Birke égre-földre esküdözött, hogy olosóbban nem adja a szobát, mert akkor ráfizetne és hát hogy különben se szorul a bérre. Mégis annyira ment, hogy két forintot leengedett s így a tiszta szobába beköltözött Sára kisasszony. Egy vén zongorát is hozott magával, mert zongoratanítással kereste kenyerét.

A Birke-házaspár nem tudta, hova legyen örömeiben, mikor Sára kisasszony hosszú, átlátszó ujjával végigszaladt a zongora billentyűin este. Birke egy kis boroskát hozatott, Birkené pedig egészen ellágyulva könnyezett, keble dagadozva pihgett az ihletől.

— Soha se hallottam ilyen szépet, mondta Sára kisasszonynak s lassan himbálni kezdte elhízott, formátlan csipőt.

Birke odasugta az asszonynak: — Te, ne engedjünk le a bérből még egy pengőt? Igazán fajntos muzsika.

De az asszonya nem is hallotta, lelkét szárnyra kapta a vén zongora büvös zenéje, arca mosolygott s szeme önfelédten bámult előre, . . . el, el a multba, mikor még nem volt Birkené, nem volt négy köcsösféjű gyerek terjedelmes mamája, hanem karsu, fiatal lány. De takaros, de szép ám, bele is szeretett halálisan Birke.

Hát a Birkené lelke ott járt, messze, Birke uram áhitattal bámult s meg-megcsóválta a fejét, mikor a magasabb élvezet már nem fért bele, a gyerekek mocsanás nélkül figyelték a billentyűkön szaladó keskeny kezét, Sára kisasszony pedig hátraszege fejét lelkesedve játszotta egyik nótát a másik után.

A Birke-familiában ilyen hatást tett a Sára kisasszony művészete, de egészen mást a kis kert másik végében, Kudorka tekintetes urnál.

Kudorka még nem tudta, hogy új lakó került az udvarba. Nyugodtan olvasta újságját, mikor este hazajött. Szobája ablaka nyitva volt s nesztelenül surrant be az illatos nyári levegő. Egyszerre hirtelen, mint az égből lecsapó villám, a zongora orkáni hangzivatara omlott be az ablakon. Kudorka ur sebzeit vadként ugrott fel a váratlan dologra. Előbb azt hitte, hogy csak a feje zug, de aztán pontos kutatása meggyőzte, hogy a Birke-tanyán van a hang forrása.

A vér fejébe szökött s étkelen dühbe jött. Nyomban utána tudakozódott a dolognak Gerendásné asszonynál. Ertesülése lesújtotta. Vége a csöndnek, a békének, a nyugalomnak. Elkeseredve csukta be szobája ablakát, de hiába, a zongora zug hangja áttört ablakon, falon, mintha csak Kudorka urt akarná bosszantani.

Idegesen járkált fel s alá szobájában s arra gondolt, milyen jó volt még tegnap, mikor legelőbb csak egy-egy gyerek visitása zavarta meg szobája csöndjét.

— Csak már megszűnne, mormogta Kudorka ur maga elé.

Hej, de odaát meg a Birke-házaspár esdekelve kérte Sára kisasszonyt, hogy zongorázzék. Hogy szünt volna hát meg? Kudorka ur bosszuan fektet le s a párnák alá tette fejét. Hiába, csak egyre hallotta a zongora zugsát.

A harag s elkeseredés keseri gyűlölettel töltötte el a Kudorka ur lelkét Sára kisasszony iránt.

— Átkozott, átkozott, mormogta fogát csikorgatva, megint egy nő, megint az rontja meg a békémet.

S az elkeseredett Kudorkában határozott testét tiltó elhatározása, hogy vagy a zongora gonosz mesterének, vagy neki el kell az udvarból pusztulni.

II.

Már másnap megkezdődött a csata Birkekék és Gerendásné között, mert Kudorka ur kijelen-

tette, hogy ha a zongora tovább is fog szólni, akkor felmondja a lakást. Gerendásné szívesen élvezte volna ugyan a zongora isteni zenéjét, de hát fő volt a jóvedelem. Kudorka ur pontosan s jól fizetett mindig; ilyen lakót vétek lenne csak úgy könnyen elereszteni. De hát Birkekék is erősen kapaszkodtak a Sára kisasszonnyal közügyű szállott szerencsébe.

Szaporán röpököttek a szárnyas szavak, mert Birkené s Gerendásné is értette a módját. Közbe-közbe megdördült Birke is, de Gerendásné nem ijedt meg. Az udvar is állást foglalt; az asszonyok a Gerendásné lakója mellett, az emberek azonban határozottan Birkekéket támogatták.

— No, majd meglátjuk, — sugta Gerendásné, ki lesz erősebb. Alig telt el néhány nap, máris különös hírek kezdtek szállodni Sára kisasszony felől. Hogy így, hogy úgy, ilyen, olyan, mert hát sok mindent ki lehet gondolni.

— Hát ilyen személy a Birkekék kisasszonya, — sipongott Gerendásné az udvar közepén.

Kudorka ur épp akkor jött haza, méltóságos, lassu léptekkel haladva végig az udvaron. Figyelmét megkapta a Gerendásné mondása. És megértette, mit akar Gerendásné.

Asszonyi furfanggal akarta kiüldözni az udvarból a Birkekék lakóját, Sára kisasszonyt. Sok generális szalasztott már meg a mende-monda, hát még egy gyenge nővel hogyné birna, akinek drága a jó hire.

Kudorka ur lehajította fejét szobájában s szánalom kelt lelkében a szegény zongorás-kisasszony iránt, aki egész nap lőt-fut, hogy megkereshesse kenyerét. Olyan sürke neki is az élet, mint az övé s bizonyára keserűbben jut a falat szájába.

Egyedül áll Sára kisasszony is, épp úgy mint ő, Kudorka ur. Talán neki is van romja, hol egy egész élet boldogsága van eltemetve; talán a Sára kisasszony szívét is feldúlta valami vihar, valami szörnyű zivatar. Bizonyára szerencsétlen

a legszigorubb bíró: a lelkiismeret és meggyőződés követel tőlünk s mikor végre egy hosszú, munkás, semmi részben sem egészen meddő pálya után sikerült elérnem az emelkedés legmagasabb fokát, melyre a korona és nemzet egyező bizalma helyezett, mikor sikerült barátaiddá tenni ellenfeleidet, a küzdelem fegyverét a gyakorlati alkotás eszközeivel cserélni fel, akkor ennek az elért célnak magaslatáról, a nemzet nagy többségének bizalomteljes várakozásai közt megnyitott hatásköröd küszöbéről lesújtani egy eltévedt villamesapástól: ez oly sorsvégzet, mely megdöbben, megindítja még azt is, ki távolról volt csak szemlélője pályádnak, keserű jászót fakaszt azoknak ajkán, akik a barát, a pályatárs rokonérmelmével csalakoztak hozzád.

Megdöbben, lesújt nemcsak veszteségünk, megdöbben és lesújt a gondviselés rejtélyesnek látszó végzése pályád fölött. Hát ez a sok megpróbáltatást kiállt nemzet csak azért ismeri meg legjelesebbjeinek értékét, hogy, amikor megismerte, akkor el is veszítse már? Ha e földi élet nem is hordhatja magában a fáradsalmit és szenvedési jutalmát, nem volna-e méltó, hogy legalább megadnánk neki terhes munkafeladatát egészen teljesíteni?

De zugolódásunkat elhallgattatja a tudat, hogy életed hirtelen megszakadása mégsem foszthatott meg annak példájában, tanúságában rejlt értékétől. Te magad tanítottad meg erre, azzal a derült nyugással, melylyel igaz bölcsként fogadtad végzeted beteljesedését, nemes lelkednek azzal a megható, utolsó fellobbanásával, melylyel haldoklásod látálmáiban is a munka megbeosulását hirdtetted polgártársaidnak. Egy életnek, amely egészen a hazának volt szentelve, értékét nem csökkentheti az, ha feladta befejezetlen maradt; a pályába, amelyet befejeztél, a munkába, amelyet elvégeztél, befektetted gazdag tudásod, nemes és tiszta lelked egész kincsét s ezért, elköltözött barátunk, a haza elismerése megillet téged, nemcsak azoknak a tetteiknek mértékében, amelyeket befejezhetél, de azokért a szándékaidért és elhatározásaidért is, amelyek megvalósításában megakadályozott a halál.

Ert a tanulságot, ezt a biztató vizsgátlást visszük magunkkal ravatalodtól; és magunkkal visszük, szívünkben fogjuk őrizni nemes egyéniségedet, férfiu, családapát, barátai érényeid minden homálytól ment képet s mindenképpől onzelen munkásságod emléké; hadd világoljon az a mai és a jövőendő nemzedék előtt, mint követendő példa, hogy azok a remények, melyeket halálod tört meg, új alakban keljenek életre azoknak munkájában, akiket a te példád, a te munkásságod buzdított és tanított a haza önfeláldozó szolgálatára.

Isten veled, emlékezeted élni fog ebben a hazában!

A nemes egyszerűségtől áthatott beszéd mélyen megindította a gyászközönséget. Az elhunyt államférfi halálának tragikumusa amúgy is ott rezgett minden szívben s a szép beszéd annyira fokozta az elérzékenységet, hogy nemcsak a nők sírtak, hanem meglelt férfiak, edzett lelkiellőt államférfiak is könnyeket hullattak.

A gyászbeszéd után nyomban a lépcsők felé vonult a közönség, a család tagjainak még részvétüket fejezték ki a miniszterek s a család más hívei.

(A gyászmenet.)

A gyászszertartás végeztével a temetkezési intézet diszszolgái vállalkra emelték a nehéz, zűldszíni ércokorsót s a gyászoló gyülekezet sorfalai között lehozták a kereskedelmi minisztérium épületéből. Az első kapu előtt állott a gazdagon diszített halovás halottaskocsi, amelyben elhelyezték a koporsót, hogy utolsó útját megtegye a kerepesi temetőbe. A koporsóra csak a család koszoruit tették, a többi koszorút a három hatalmas koszorú kocsin is alig tudták elhelyezni.

Lassu temetőben indult meg a rendkívül hosszú gyászmenet. Elől tizenkét lovasrendőr haladt. A rendőrök után következtek a küldöttségek a következő sorrendben:

A kereskedelmi minisztérium alkalmazottjai, a Déli vaspálya társaság tisztviselői és szolgazemélyzete, Budapest székesfőváros, Budapest közúti vasút, Budapest városi villamos vasúttársaság, a szépséi választókerület, Jászberény városa, Budapesti Kereskedelmi Csarnok, Budapesti Kereskedelmi és Ipar-kamara, Első os. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság, Thaly Emil miniszteri tanácsos vezetésével, Zágrábi Kereskedelmi és Ipar-kamara, Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete, Szolnok-Doboka vármegye, Bács vármegye, Veszprém város, honvédelmi, földmívelésügyi, belügyi és igazságügyi

minisztériumok, Esztergom vármegye és város, a szabaddalmi hivatal tisztikara és szolgazemélyzete, Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye, Szolnok városa, Kereskedelmi szolgák egylete és betegsegélyzője, Máv. nyugati műhely Máv. keleti műhely, Máv. jobbpárti üzletvezető-ség Máv. északi főműhely és tanműhelye, a főposta hivatalnokai kara, postaalizstiek. Temesvármegye, mohács—pécsi vasút, ó-budai hajógyár, stb. Az egyesületek és testületek zászlókkal vonultak ki.

A küldöttségek után három diszrubás, égő lámpát vivő lovas haladt, majd a három koszorúkkal terhelt kocsit. Ezután a papság, a halottas-hintó, amelynek két oldalán a kereskedelmi minisztérium tisztviselői haladtak égő fátylakkal.

Közvetlenül a halottaskocsi után ment a gyászoló család, majd Széll Kálmán miniszterelnök s a miniszterek gyalog. Nyomukban az országgyűlés mindkét házának küldöttsége, Lovkovits herceg hadtestparancsnok, Koerber osztrák miniszterelnök, Call osztrák miniszter, gróf Apponyi Albert, a minisztériumok több hivatalnokai és az elhunyt miniszter temérdek tisztelője és barátja.

Négy óra elmúlt már, amikor a menet teljes hosszúságában kifejlődhetett. A budai rakparton haladt végig a szomorú sokadalom, gyászfiatallal bevont, égő gázlámpák között. A Gellérthegy mindenütt tele volt közönséggel, ugyiszintén a Ferenz József-híd is, amelyen át a menet átjött a pesti oldalra. Itt a Vámbáz-köruton, Kálvin-téren, Múzeum-köruton és a Kerepesi-úton át vonult ki a kezepek temetőbe, a gyászoló közönség nagy tömegének sorfalai között.

(A temetőben.)

Körülbelül hat órára járt az idő, amikor a szomorú menet a temetőbe ért. A nyitott sir előtt, amely Deák Ferenz mauzoleuma előtt, szemben Szilágyi Dezső sírjával, Karmarmayer Károly sírja mellett van, nagy közönség várta már a menetet. A Deák-mauzoleum léposzete tömve volt emberekkel, ugy, hogy szinte veszedelmesnek látszott az ottlétők helyzete.

Sok képviselő és notabilitás — akik nem akarták megtenni az utat gyalog a temetőig — kocsikon előre siettek s úgy várta meg a halottas kocsit érkezését a temetőben. Ott volt többek között az öreg Madarász József országgyűlési képviselő is, aki egy közeli sírdomb szélére ülve, szomorúan várakozott a gyásznap megérkezésére.

A küldöttségek a sírhelyhez vezető úton állottak fel, csupán csak a Törökvs, Testvériség és budai polgári dalárda tagjaiból alakított énekkar állott fel a sírhely közelében, a Deák-mauzoleum előtt.

Mikor a család tagjai is megérkeztek és felállottak a sir előtt, a koporsót leemelték a kocsiról és a nyitott sir fölé helyezték. Itt Voltin Lajos kapocsnus-rendi gvardián beszentelte, majd imát mondott fölötté. A család tagjai s a jelenlévők nagy sokasága még egyszer bucsut vett a koporsótól, amelyet a dalárda tagjainak megható éneke alatt leeresztettek a sírba.

Az első göröngyöt a temetési szertartást végző kapocsnus atya dobta a koporsóra, majd a család tagjai s az ismerősök, jóbarátok következtek s ezzel véget ért az egyszerű, de megható gyászszertartás s a koporsót elhaltolták.

A nagy közönség ezután elszéledt a temetőből s csakhamar leszállott az alkonyat Horánszky Nándor frissen haltott sírja fölé.

A részvét.

A Választandó igazgató-bizottsága ma délelben Kornfeld Zsigmond főrendiházi tag elnöklele alatt ülést tartott. Az ülésen Kornfeld Zsigmond meleg szavakkal emlékezett meg Horánszky Nándor volt kereskedelemügyi miniszteréről. Az igazgató-bizottság a miniszter elhunytja felett érzett gyászának kifejezést adva kimondotta, hogy a temetés alkalmából ma délután a gabonacsarnok és az értéktözsde zárva tartatnak. Határozatához képest a tözsde nevében koszorút helyezett a ravatalra, a temetésen Kornfeld Zsigmond elnök vezetésével küldöttségileg résztvett és az özvegyhez részvétiratot intézett.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara az elhunyt miniszter ravatalára koszorút helyezett és a temetésen Lányos Leó elnök vezetésével küldöttségileg résztvett.

A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete ma délelben rendkívüli igazgatóválasztó ülést tartott, melyen Auer Róbert elnök indítványára az igazgatóválasztó egyszemélyes elhatározta, hogy Horánszky Nándor kereskedelmi miniszter emlékezetét jegyzőkönyvben örökíti meg és halála alkalmából az egyesület helyiségére kiüti a gyászlobogót. A megdolgotott ravatalára az egyesület koszorút helyezett, temetésén Auer Róbert elnök és a maróthi Fürst Bertalan elnök vezetésével küldöttségileg képviseltette magát s a gyászoló családhoz részvétiratot intézett.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelezőtestülete, amelynek Horánszky Nándor husz esztendeig volt az al-

elnök, igazgatóválasztó ülésén hozott határozatának megfelelően a temetésen testületben vett részt, a koporsóra koszorút helyezett és az özvegyhez részvétiratot intézett.

Horánszky Nándor családjánál Thaly Emil miniszteri tanácsos a Dunagőzhajózási Társaság nevében kondoleált s az elhunyt ravatalára pompás koszorút helyezett e felirattal: „Horánszky Nándor ó nagyméltóságának — az I. szab. Dunagőzhajózási Társaság kegyelelele jellőül.” A társaság a miniszter temetésén Thaly Emil miniszteri tanácsos, igazgató vezetésével testületileg vett részt.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság is küldöttségileg vett részt az elhunyt miniszter temetésén; a küldöttség tagjai Kornfeld Zsigmond főrendiházi tag vezetésével idősb Pekár Imre elnök és Horváth Elemér miniszteri tanácsos, elnökigazgató.

Pécs város mai közgyűlésén báró Fejérváry Imre főispán a részvét legmelegebb hangján emlékezett meg Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter haláláról, akit éppen a mai közgyűlésnek kellett volna hivatalbalépése alkalmából üdvözölnie. A közgyűlés elhatározta, hogy Horánszky Nándor emlékezetét jegyzőkönyvbe iktatja és a családhoz részvétiratot intéz. Ugyanokor mai közgyűlésén iktatták jegyzőkönyvbe Tisza Kálmán emlékeztetőt is.

Esztergom városa, amelynek Horánszky három cikluson volt képviselője, a temetésen küldöttségileg képviseltette magát. A küldöttség tagjai voltak: Frey Ferenz országgyűlési képviselő, Wimmer Imre polgármester, Magós Sándor kir. táblabíró, dr. Fehér Gyula plébános és a városi képviselőtestület több tagja.

Veszprém: Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter halála alkalmából Veszprém városa, amelyet az országgyűlésen az elhunyt miniszter fia képvisel, általános gyászát ültö. A részvét általános az egész városban. A temetésen a várost Szökelethy polgármester és Cséte Antal városi ügyész vezetésével küldöttség képviselte.

Nyiregyháza: Horánszky Nándor miniszter özvegyéhez az alispán ma a következő táviratot küldte: Nagyméltóságú Horánszky Nándorné urnóknak. Hazánkat és a családát ért nagy veszteség felett Szabolcs vármegye közönsége színtest részvételt mély fájdalommal tolmácsolom. Szikszay alispán.

Temesvár. Temesvármegye koszorút küldött Horánszky Nándor koporsójára. A temetésen a vármegyei a megyebeli országgyűlési képviselők és báró Baich Milán főrendiházi tag, Temesvár városát pedig Telbisz Károly polgármester képviselte.

Zombor: Horánszky Nándor kereskedelmi miniszter halálának határozott Zomborban részvételt megdöbbenést keltett. Lirnovics főispán intézkedésére a megyeháza épületére és a városházára kitűzték a gyászlobogót.

Sopron: A kereskedelmi és iparkamara mai ülésén Ulléin József elnök részvételt áthatott beszédben emlékezett meg Horánszky Nándor elhunytáról. Indítványára a kamara elhatározta, hogy részvételt a miniszter elhunytja fölött telirabban közli a kereskedelmi minisztériummal. A kamarának a napirend szerint mai üléséből kellett volna Horánszkyt, mint kereskedelmi ügyeink kormányzóját üdvözölnie.

(A szépséki küldöttsége.)

Horánszky Nándor kerületéből, Szepsiből nagy küldöttség érkezett Budapestre, hogy a temetésen a kerületet képviselje. A küldöttség ma délelött tisztelt Széll Kálmán kormányelnöknel.

Szentiványi Árpád mutatta be a tagjait, akiknek nevében Sziklay Jenő tolmácsolta a kerület nagy fájdalmát az országot ért veszteség fölött.

Széll Kálmán miniszterelnök rendkívül meghatóan válaszolt. Sokkal nagyobb a veszteség rá, a kormányra és az országra, mint a kerületre nézve. S az a fájdalom, amely most az ő egész valóját elölti, meghaladja azt az erőt, amelylyel gyászának, igaz szomorúságának kifejezésére formált találhatna.

Ezután gróf Apponyi Albert házelnököt keresték fel. Itt Fodor János apát beszélt, könnyezve mondott köszönetet Apponyinak, hogy ezeltől tíz évvel Horánszky Nándort küldötte a kerületbe. Ha azóta a szépséki nép valamivel javult, nemesedett, azt Horánszky Nándornak és Apponyinak köszönhetik.

Gróf Apponyi Albert megköszöni, hogy ezekben a nehéz percekben fölkeresték. Ha abban a pályafutásban, amely Horánszkynek adatott, van is valami része, nem foglalhatja azt le magának, mert Horánszky minden ténykedése, minden dicsoosága az országé. Példaképe ő nemcsak a szépsékieknek, hanem az egész magyar nemzetnek, amelyet követni kell és sokan követni is fognak, ha nem is a szellemi nagyságban, de a jellem szilárdságában.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56-12

Kiadóhivatal 54-39

KÜLFÖLD.

A belgiumi nagy sztrájk vége. Azt jelentik ma Brüsszélből, hogy egész Belgiumban rend és nyugalom van. Az általános sztrájk megszűnt, a munkások legnagyobb részét munkába állították, a szocialista vezetéknek sikerült a tömeget arra bírni, hogy most már tartózkodjék az erőszakoskodásoktól. Az általános sztrájk megszűnésének fő oka az, hogy a sztrájk-kassza tartalma gyorsan elfogyott s a külföldi szocialista-egyesületek mindössze csak 30–40,000 frankkal segíthettek belga elvtársaiknak. Politikai vívmányról nem lehet szó, a klerikális uralom megmarad biztos székében, az egyenlő szavazati jogot az ellenzék továbbra is követelni fogja ugyan, de ennek legfeljebb akadémikus jelentősége lesz, legalább egyelőre. Az bizonyos, hogy a szocialisták törhetetlenül fogják folytatni a szervezkedést és akciójukat, de ennek konkrét eredménye egyelőre nem várható.

Két nagy vesztese van a belgiumi munkásforradalomnak: a belga nemzeti vagyon és a korona. Amaz ugyancsak megseppant a sztrájk alatt, a szegény munkások, kereset nélkül levén, megtakarított filléreiket emésztették fel, a gyárak és nagy iparvállalatok pedig rendkívül sokat vesztek az ideiglenes szünetelése miatt.

A korona pedig sokat, nagyon sokat veszett nimbuszából. A szocialisták és liberálisok egyaránt szemere vetik Lipót királynak, hogy teljességgel érzéketlenül nézte a nagy küzdelmet s hagyta folyni a sok polgárvért. Ez a magatartása sok oly politikust is a köztársaság hívévé tette, aki eddig ragaszkodott a monarchia államformájához.

Brüsszél, április 21.

Tegnap egész Belgiumban rend és nyugalom volt. A louvaini polgári gárda viselkedése az egész országban fájdalommal hatott s valószínűleg vizsgálót fognak indítani azok ellen a tiszték ellen, akik megparancsolták, hogy a gárdisták a polgárokat löjjenek. Ma nagy munkásság lesz Charleroi-ban. A munkások egy része újra munkába akar állni, míg másik része folytatni akarja a sztrájkot.

Brüsszél, április 21.

A liberális polgárpárt elhatározta, hogy akciót indít a királyság ellen; egyuttal sajnálatát fejezte ki, hogy a király nem lépett közbe. Attól félnek, hogy az egész országban ámsztaelleles mozgalom fog megindulni.

Szerbek a bolgárok ellen. Az úszkubi püspöki szék betöltése Szerbiában és Bulgáriában nagy tüntetésekre adott alkalmat. Belgrádban, Nisben, Kragujevacban is zajos tüntetés volt. Belgrádban tegnap délelőtt mintegy négyezer főnyi tömeg verődött össze a Szent Mihály-terem, köztük igen sok tanuló. A tüntetők a királyi palota elé vonultak. A király és királyné nem voltak ott, kirándultak Topesiderbe. A tüntetők elénekelték a nemzeti himnusz és *Budyria ellen erős kifakadások hangzatát*. A tömeg bejárta a város főbb utcáit, majd újra visszatért a királyi palota elé; ekkorra visszaérkezett Sándor király és Draga királyné. A király a palota erkélyéről katonas tisztelettel köszöntötte a tüntetőket, akik folyton éljenek a királyt és Szerbiát. A tüntetők ezután csendben szétoszlottak.

A franciarszági választások. Országserienagyan folyik a korteskedés Franciaországban s egymást érik a politikai kiáltványok, amelyek a különféle pártok zászlai alá osalogatják a szavazókat. Vasárnap került a falakra a köztársaságiak, a radikálisok és a radikális szocialisták fölhívása, amelynek lényeges tartalma körülbelül ez:

Mi, egyesült republikánusok és demokrátaik olyan reformokra törekszünk, amelyek több egyenlőséget és igazságot visznek társadalmi viszonyainkba. Követeljük az egyenlő, mindenkire érvényes közbenei katonai szolgálót, az egyenes adók reformját, a jövedelmi adó behozatalát és a nagyon is igénybe vett kisadók fölmentését a teher alól, továbbá biztosító szervezetet minden társadalmi veszedelem ellen, a mezőgazdasági hitel fejlesztését és általános munkabiztosító pénztár alapítását. Az egyéni tulajdonban az emberi személy jogainak kibontását és a szabadság biztosítását látjuk s ígérjük meg, hogy meg akarjuk akadályozni, hogy a nagyipar új aristokráciát fejlesszen és olyan reformokat akarunk sürgetni, amelyek a tökélyt megkönyvitve, szaporítani fogják a kistulajdonosok számát s így megvetik a társadalmi béke alapját. Ez a mi programunk. A nacionalizmus álarca alatt tömörünek az összes reakciós erők. De azért mi az összes republikánus erők jól légyelmezett egyesülésével győzni fogunk.

Az általános szavazati jog Svédországban. Tegnap egész Svédországban tüntetés volt az általános szavazati jog érdekében. Stockholmban a délutáni folyamán összetűzés volt a rendőrség és a tüntetők között, akik a kastélyhoz l-kiallattással át akarták törni a rendőri kordont. A rendőrség kardot rántott s több embert megsebesített. Öt embert letartóztattak. A kastélyhoz vivő hidat katonaság szállta meg feltűzött szuronyokkal. Branting szocialista vezér több beszédet mondott, amelyben nyugalomra intette a népet. Malmöben tizenkét ezer ember vett részt a tüntetésben.

Foszladózó békeremények.

— A délafrikai tárgyalások vége, —

Budapest, április 21.

A boer vezérek, egynek kivételével, elutaztak Pretoriából s most kommandóikhoz csatlakoznak. Mit végeztek, mit határoztak? S mi fog most ezek után történni? E kérdésekre sovány választ ad a londoni táviró. Ott azt tartják, hogy a békekötések ugyancsak apadófélben vannak. Még a kormánykörök is attól félnek, hogy a burgherek el fogják vetni az angolok békejavaslatát. Magántáviratok szerint komoly differenciák támadtak Kitchener és Milner közt. Kitchener a fölmerült nehézségek ellenére erősen bizik a béke létrejvetelében, míg ellenben Milner a háború energikus folytatását ajánlja.

Ezzel szemben a *Standard* optimisztikusan nézi az eseményeket. Azt írja, hogy alkalos ok van arra a föltevésre, hogy kísérletképpen megegyezés jött létre, amely, ha csak zavaró körülmények nem jönnek közbe, kölcsönösen szives megegyezésé válhatik. Altitólág sikerült végre a boerok kezdeményezésére megvalósítani a biztos béke alapját. Addig is fejverszimet lesz, de csak bizonyos napokon, melyeken a burghereket az angol föl-tételek tárgyalására különböző pontokra össze fogják hívni.

Londonban, ugylátszik, éppenséggel nincsenek tisztában a tárgyalások való eredményével. Fokvárosban sem áll sokkal különben az ügy. Onnan Milner azt jelenti, hogy Fokgyarmaton szemlémást apad a fölkelők száma. Ezt már nagyon sokszor jelentette s ma nem is ez érdeklí London, hanem inkább az, hogy lesz-e béke, vagy sem. A többi afrikai hír is csak krónikát ad. Elmöndjék, hogy a boer vezérek visszatértek kommandójukhoz. *Botha* elutazott Dundeebe, *Schalk-Burger* és *Meyer* Lukács pedig Balmoralba, ahonnan kommandójukhoz mennek. *De Wet* visszatért Oranje szabadállamba, *Delarey* Klerksdorpbba utazott. *Stejn* egyelőre Pretoriában marad. *Meyer* Lukács és *Reitz* tegnap este Pretoriából Balmoralba érkeztek és ma délelött angol fedezet alatt utra keltek az északi ezüstbányák felé, ahol boer csapatok remélnek találni. Intézkedtek, hogy a burgherek meghatározott napokon különböző helyeken összejöjjenek, ahol eléjük fogják terjeszteni az angol békeföltételeket. Valószínűnek tartják, hogy az oranjeiak még mindig nem fognak kapitulálni, míg ellenben a transvaaliak valószínűleg az utolsó emberig meg fogják magukat adni. A transvaaliakat a legutóbbi hetek nagy vesztesége tette ily engedékenyekké.

Éjjel még a következő távirati tudósításokat kaptuk:

London, április 21.

A lapok köztesztek *Warren* tábornok levelét, amelyben tiltakozik a szpionkopi ütökzetre vonatkozó okmányok megosonkítása ellen s az ütökzettel folyó-sáért az akkori íparancsnokot, *Buller* tábornokot teszi felelőssé. Az összes lapok sajnálják ezt az esetet, amely nagyon árt az angol hadseregnek. Az alsóházban interpellálni fognak ebben az ügyben.

HIREK.

Budapest, április 21.

— BUDAPESTI NAPLO. Április 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Dr. *Koerber* osztrák minisztere-nők és báró *Call* kereskedelemügyi miniszter *Regner-Eyleben* osztálytanácsossal együtt a legutolsó délutáni vonattal visszatartak Bécsbe. — Ugyanazzal a vonattal tért vissza Bécsbe gróf *Sáčekényi* Gyula, ő felsége személye körüli miniszter is.

— A dán trónörökös-pár Sopronban. Sopronból jelentik, hogy a dán trónörökös tegnap reggel néjével, továbbá *Harald* herceggel és *Thyra* hercegnővel odaérkezett a schamburg-lippai herceg látogatására. Sopron előkelő vendégei inognitító utaztak és ezért hivatalos fogadás nem volt. Még vasárnap Bécsen át Cannesbe utaztak, hol huzamosabb ideig maradnak.

— Vilma királynő nagybeteg. Hágából riasztó hírek érkeznek Hollandia ifjú királynőjének állapotáról. A szép, fiatal királynő állapota hirtelen nagyon aggasztóra fordult, úgy hogy a kamarák még ma ki fogják nevezni a régensséget s valószínűleg a királynő anyját fogják a régensséggel megbízni.

A királynő iránt megható módon nyilatkozik meg a részvét. A környék parasztjainak valóságos bucsujárás kezdett meg a palotáj s egyre kérdészködnek kedvelt kis királynőjük állapota felől. Az asszonyok sorba térdelnek a közeveten s imádkoznak királynőjükért. A férfiak levett kalappal állanak s minden pillanatban a királynő állapotáról kérdészködnek. A legtöbb templomban napjában kétszer-háromszor imádkoznak a királynőért. Az utcákon ezrével árujják a királynő arcképét és sok új tárgyat árulnak a boltokban, melyekre disz gyanánt a királynő arc-képét alkalmazták.

Amsterdamból táviratozzák lapunknak: Az a hír, hogy a királynő betegsége tifuszos láz, mindenféle nagy megdöbbenést keltett. Eleinte azt hitték az orvosok, hogy a királynőnek hashártya, vagy tüdőgyulladás van, de a mióta kiderült a baj veszedelmes volta, az orvosok reményese nagyon csökkentek. Az a körülmény, hogy Roosenstein tanár Looból elutazott, nem megnyugtató momentum, mivel a tifusz nál nem az orvosok tevékenysége, hanem a beteg ellentálló ereje a fontos. Ebben pedig az orvosok nem igen bízhatnak. A királynő anyja és Henrik herceg folytonosan a beteg mellett vannak. A királyi kastély környezetében nagyban ügyelnek arra, hogy a beteg nyugalmat semmi se zavarja. Vilma királynő a legutóvalóbból sem gondolhat az államügyek intézésére, úgy, hogy a kormány már a királynő helyettesítésére gondolt. A németalföldi alkotmány szerint a minisztertanács, mielőtt meggyőződik arról, hogy az uralkodó nem képes az államügyek vezetésére, jelentést tesz az államtanácsnak és kikéri véleményét. Ha az államtanács hozzájárul a minisztertanács véleményéhez, akkor a parlament két kamaráját közös ülésre hívják össze. A két kamara megállapodásra új egymással, amiről az első kamara jelentést tesz az államtanácsnak. Ez pedig felszólítja a kormányt, hogy ideiglenesen intézze az államügyeket, míg a népképviseletben nem tesznek indítványt a régensség megalakítására.

A délután fél 3 órakor kiadott orvosi jelentést azt mondja: A királynő betegsége előfolyása ez idő szerint nem ad okot különös megjegyzésekre.

— A patriárka reformjai. *Emanuel* konstantinápolyi örmény patriárka vidáman élte világát, míg-nem egy napon hitelezői megtagadták a további hiteit s pénzüket követelték. A patriárka konstátálta, hogy kétszáz ezer líra rug az adóssága, melyet akárhogy is, de ki kell fizetni. Az az ötlete támadt, hogy Rómától kérjék pénzt s a szentszék nagylelkűségét veszi igénybe. A pápa egy prelatust küldött Rómába, megvizsgálta *Emanuel* pénzügyeit s hajlandónak mutatkozott az összeg kifizetésére, de fölitéllni kö-tötte ki, hogy a patriárkátus kormányzatában változások történjenek, nehogy *Emanuel* újból kezdje az adósságszínálást. A patriárka mindent megígért s így történt, hogy az adósságok első részletfizetésére negyvenezer lírát küldtek Rómából. Alig kapta azonban kézhöz a patriárka a pénzt, az első teendője az volt, hogy visszavonta a reformokra vonatkozó ígére-tét s most szízával fenyegeti a szentszék.

— Natalia és a fia. Dacára annak a tömérdék jó és rossz vicenek, amit a fiatal szerb királyra gyártanak világszerre, tagadatlanul az, hogy ez a fiatalember nagyon szerencsétlen. Csapás csapás után hull a fejére s az ütések súlyát nemcsak hogy nem gyöngíti, hanem talán még kinosabbá teszi a korona. Érthető az, hogy nagyon fájdalmasan esett neki az a hír is, hogy az anyja otthagya az ősei egyházát — s római katolikussá lett. Még egy fonal szakadt el ezzel, ami hozzáfűzte az anyjához a fiatal királyt. Talán a legutolsó kötelék. A királynak a francia követ vitte meg az átértesítést. Sándor könnyezni kezdett, amikor megértette, hogy miről van szó s azt mondta:

— Ez az utolsó szcénája az én családom fájdalmas tragédiájának. Nincs többé anyám.

A szerb sajtó nem igen tragikusán fogja fel a dolgot. Szárazan konstátálja a tény s a legutóbbi újság azt írja, hogy Natalia ugyanis régen elszakadt már Szerbiától, tehát Szerbiát nem igen érdekli az, hogy mit csinál.

— Egy képviselő halála. *André* Gyula, a zirczi kerület országgyűlési képviselője az éjjel tizenkét órakor meghalt Zirczen. Az elhunyt képviselő ötvenéves volt; 1874 óta ügyvédi gyakorlatot folytatott s jogtanácsosa volt a ciszterciota rendnek, valamint a cseszneki Esterházy-családnak. A legutóbbi általános képviselőválasztások alkalmával küldte kerülete szabadalvúvárti programmal a képviselőházba, ahol nagyon rövid idő alatt kivívta mindenkinek rokonszenvét.

— A bársonyszék halottai. Horánszky Nándor halála alkalmából, sokan beszélnek az emberek arról, hogy volt-e már olyan miniszter Magyarországon, akit hitataloskodása idején ragadt el a halál, abból a piros bársonyszékből, melyhez az élők úgy nehezen juthatnak. A halál ügyesebb, mint az emberek s előtte nincsenek tekintélyek, hisz Horánszky Nándor a nyolcadik a bársonyszék halottainak sorában. Vele leggyötremlenből bánt a halál s a legrövidebb idő alatt vetette ki miniszteri székéből, időt sem hagyva arra, hogy eszméit megvalósíthassa.

Alkotmányunk helyreállítása óta az első báró *Eötvös* József volt, aki aktív miniszter korában halt meg, négyéves minisztersége idején. 1882. augusztusában ragadta el a halál *Szende* Béla honvédelmi minisztert, aki 1872. augusztusa óta, vagyis tíz évig volt miniszter. Utódját, ifjabb gróf *Ráday* Gedeont tizenöt hónapos minisztersége idején döntötte sírjába a halál. A bársonyszék halottai sorában *Pauler* Tivadár következik *Ráday* után, aki tíz esztendőig vitte a magyar igazságügyi miniszterium ügyeit, 1888. augusztus huszonekettidikén hunyt el *Trefort* Agoston, fái két hét híján tizenöte évig volt kultuszminiszter s ideiglenesen vezette a kereskedelmi tárcá ügyeit is. *Bedekovich* Kálmán másodikbani horvát minisztersége idején szőlította el a halál a miniszteri bársonyszékből, tizenhat éves miniszteri működés után. Az utolsóelőtti miniszterhalott *Baross* Gábor volt, aki öt esztendőig és öt hónapi volt miniszter. A szomorú statisztikát tehát így lehet megcsicálni: A miniszteri székek az alkotmány visszaállítása óta nyolc halotja volt. A kultuszminiszterium két miniszterét temette el báró *Eötvös* Józsefet és *Trefort* Agoston: a honvédelmi tárcának is két halotja volt *Szende* Béla és *Ráday* Gedeon, az igazságügynek egy: *Pauler*, Tivadár, a horvát miniszteriumnak is egy: *Bedekovich* Kálmán, a kereskedelmi kettő; *Baross* Gábor és *Horánszky* Nándor.

— Zászlószentelés Szegeden. A szegedi állami főgimnázium római katolikus ifjúságának templomi zászlaját, amely a sajátban is megbeszélés tárgya volt, vasárnap szenteltek fel nagy ünnepek középe. Az ünnep, amelyen minden felekezt résztvett, reggel kilenc órakor szentmisével kezdődött, melyet *Jászay Géza* apátplébános fényes papi segédlettel celebrált. A mise végeztével az apátplébános megáldotta a zászlót. A zászló fehérselem himzés. Egyik oldalán ez a felirat: Magyarország védőasszonya, a másik oldalán: a magyar oimer látható. Az igen izéles és szép zászló dr. *Arany* Károlyné műve.

A szentelés előtt *Jászay* apát beszédet mondott, amelyben Isten, a haza és király iránt való hűségre intette az ifjúságot. A kóruson a tanítóképző ifjúsága énekel *Niedermayer* Antal áldozópap vezetésével, *Hajabács* László kántor régi egyházi énekeket adott elő. Ezután következtek a szögbeverések. Mise után a kivonuló közönséget a templom előtt több ezer főre menő tömeg várta, mely a honvédszeker indulója mellett a városi székhelyre vonult, amelynek díszteremben folytatódott az ünnep. A közönség elénekelt a Himnuszt, azután dr. *Platz* Bonifác főigazgató ünnepi beszédet mondott, *Süket* Nándor tanuló Kisteleki Ede „Szeretet utja” című alkalmi ódáját szavalta el. *Tavasz* István tanuló *Miniszteri* Gedeon *Báthory* a csata előtt című költeményét, *Leicher* Frigyes tanuló *Ábrányi* Emil „A mi zászlónk” című költeményét szavalta. Ezután hazafias énekek következtek és végül dr. *Kárpáthy* Károly igazgató záróbeszédet mondott.

— Ünnep az Iskolatestvérek Iszenhgyi-utján lévő intézetében, abból az alkalmából, hogy szent Józsefnek, az intézet patronusának évfordulója volt. Fél tíz órakor érkezett meg dr. *Kohl* Medárd püspök s az intézet kápolnájában nagymisét celebrált, nialatt a növendékek latin éneket énekeltek. Mise után a püspök kíséretével a nagy tanterembe vonult, ahol a növendékek ünnepélyt rendeztek tiszteletére. A püspök buzgó beszédet intézett a gyermekekhez.

— Az Újságkiadók Szövetségének közgyűlése. Vasárnap délelőtt tartotta meg a Magyar Újságkiadók Országos Szövetsége az évi közgyűlését. Fél tízenegykor nyitotta meg *Zilahy* Simon elnök gyűlést, amelynek vezetésében *Nagy* Sándor (Pécs) alelnök vett még részt; a jegyzőkönyvet *Lenkei* Zsigmond vezette.

Megnyitó beszédében *Zilahy* Simon elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg Horánszky Nándor elhunytáról s a vesztéséget jegyzőkönyvbe iktatták. *Rábel* László titkári jelentésének s *Herz* Adolf pénztáros és *Nágel* Ignác ellenőr zárszámadásainak tudomásul vétele után *Láng* József választásnyi tag leköszönésével megígéretet helyet *Mayer* Rezsővel (Töröntenál) töltötték be. *Nyíri* Lajos gödöllői és *Siebermann* Mór mármaros-szigeti lapkiadó indítványát ezután tárgyalta. Az indítványok az a lényege, hogy hasson oda a szövetség, hogy a végrehajtásról szóló törvény revíziójakor az árverési hírdetések köztéző közzétételére s a gyakorlati élet intézőjének megfelelő formában történjen. Dr. *Marton* Sándor jogtanácsos és *Illés* József kiegészítő indítványt terjesztettek a közgyűlés elé amelyet egyhangulag elfogadtak. *Vadnai* Henrik indítványát az újsá-

gok szállítására használt hirlapbélyeg árának leszállítása ügyében kiadják a választmányunk. *Dudás* Adolf köszönetet szavaz az elnökségnek buzgalmaért s több apró ügy elintézése után *Zilahy* Simon elnök a közgyűlést bezárta.

— A kivándorlás ellen. *Veszprémből* írják: Vasárnap fogják itt megtartani a kivándorlás ügyében Nagy-Kaniszra egybehívott kongresszus előértekezletét, amelyre ma a somogyvármegyei gazdasági egyesület is bejelentette küldöttét gróf *Hoyos*, gróf *Pallavicini*, gróf *Széchenyi* és *Jeszzenszky* Imre személyében. Képviseletit magát ezen az előértekezleten ezenkívül ugyszólván az egész Dunántúl és jelen lesz Veszprémmegye minden előkelősége is. A kongresszus elnöke *Fenyvessy* Ferenc, Veszprémmegye főispánja lesz, aki a veszprémmegyei gazdasági egyesület elnöke.

— Komoly tavasz. Most már nem lehet letagadni. Itt van. Ezideig tudniillik megesezt az, hogy a tavaszi verőfénybe belevigyorgott a detronizált tél. Elmenő utjában még visszafordult egyszer s havat fújt a gyöngye, alig rügyező fára, virágra, hogy a fázós kis zöld levélkék borzongva bujtak össze. A tél azonban most már messze van s tegnapi és ma már csupa olyan urat láttunk az utcán, aki a karjára vetett felöltővel — nem jár, hanem sétál. Ez két külön dolog tudniillik. Sétálni csak akkor lehet igazán, ha se meleg nincs, se hideg, no meg szél se, ami elől visszatarthatja, hátul meg kergesse az embert. A legelőbb lakozó nyugalom kell hozzá, az a csendes enyhesség, amiben békeségesen fürdik még a zaklatott idegzet is. S déltájban megtelik az utca gyereknéppel. Azzal a szépen fésült, jól kimosdatott gyereknéppel tudniillik, amely az üvegablakok mögött, a bérházak szigorúan őrzött csendjében lesi a tavaszt. Mintha valamennyi herecegurfi meg herecegkisasszonyka lenne. Fehér ruhások, sárga cipők, finom kis felöltők a keret, amiben megindulnak az első hódító utjukra. Némelyik mellett kopott szegény asszony az anyja s bizonyára kivedlett könyökű kabátban robotol valami bűróban az apja is. A szegény ember a gyermekével parádéz, az efféle szegény tudniillik, akinek a gyermek a büszkesége. A mi gyereket dadák ráncigálnak a gyalogjárón, annak az anyja talán négyesületben elnököl, vagy talán gummikerekű kocsi robog el a kiskie mellett, hogy majd elűtik a gyermeket a lovak. Csodálatos, hogy mennyi gummikerekű kocsi szalad erre-arra — ebben a — hogy is mondják csak? — gazdasági pangásban. Mégis csak akadnak erre-arra pénzek ebben a nagy városban, ha annyit ötöst-tízest oda lehet dobni egy kis kocsizásért. Mert a fiakkernak a papiros pénz-nél kezdődik az uri summa. Voltaképpen persze hogy nem dukál neki egy-két fordulót akkor pénz, de hát gavallér csak nem teszi ki magát annak, hogy alázatos köszöntés nélkül hagyja ott a kocsiát. — Gyönyörtűn zöldülnek a budai hegyek s üdén, frissen végzi el a maga hajnali mosakodását, belekacérkodva a Duna tükrebe, a Margitsziget. Harmat a vize és a még kicsit csipős hajnali szél a törökzöjje. A következő vasárnapi már azt a bizonyos zarándoklást is várjuk, ami átvonul reggel Budára s fáradsan, kimerülten, de fölvirágozott, körülkoszorozott kalappal, jövedvén verődik haza este. Odaát a kis koszmákat szorgosan rendbehozzák s rémséges liba és hal lesi a maga szomorú végét. S téli álmukból fölriadva speciális budai emberek készülnek végigverekedni a szezon. A kottából játszó zongora köré csoportosuló német bandák, a citerások, aztán a zene parasztjai, a harmonikások és friss narancs meg új cukorkás skatuliák után néz a kucseber. A budai tavasz szebb, egyszerűbb, mint a pesti.

— A zentai hid. A rombadült zentai hid ügyében, mint Zomborból jelentik, *Krieghammer* közös hadügyminiszter elrendelte, hogy a hid újáépítését a Szegeden állomásozó utászászlójá végezze. A műszaki munkálatok vezetésére *Leitenberger* őrnagyot rendelték ki. Zenta város, tekintettel *Latinovits* Pál főispánnak a hid ügyében tett sikeres közbenjárására, tegnapi közgyűlésén a következő határozattal jelezte ki a főispánnak halálját:

Méltóságos *Latinovits* Pál vármegyei főispán urnak. Mintan a hid-ügyben kezdetől fogva nemcsak nálunk, hanem a magas kormányzat is fáradozott s városunk érdekében a legtevékenyebb működést fejtette ki, mitán látjuk, hogy a főispán ur ö méltóságom nem pusztán kecsesítő igéreteket tesz nekünk, hanem igéreteit be is váltja, ezen igazi férfiú iránt a legnagyobb tisztelettel eltelve, oadaadó önzet en, fáradságot nem ismerő, buzgó közbenjárásért és munkásságáért Zenta város képviselőtestülete halás köszönetet fejezi ki, ezt a közgyűlési jegyzőkönyvbe is igtatja s erről öméltóságát mely tisztelettel jegyzőkönyvileg értesíti.

— Hontességdek sztrájkja. A budapesti hontességdek elhatározták, hogy május s'ején sztrájkba állanak, mert a mesterek nem hallgatnak követeléseikre. A szegediek tizenötórát munkaidőt, teljes ol-lást és heti tíz forintnyi bért követelnek. A vágó-legendék nagy része már tegnapielőt óta sztrájkol. Két nagyban dolgozó mester e miatt Bócsból hozott munkásokat.

— Rosszak az órák. Budapestén annyiféle időt mutatnak a toronyórák, a hányan vannak. Azok az órák tudniillik, amelyen egyáltalában még fáradságot vosznek maguknak arra, hogy némi szolgálatot teljesítsenek az időjelzésben. A tanács miután panasz-panaszra törődött, megbízott néhány órát az órák ellenőrzésével. Az órák el is lártatták a megbízást, de elefejtették bejelenteni, hogy nem értenek a toronyórához. S felvették ugyan az ellenőrzésért járó pénzeket, de az órák a régi rakoncátlanságuk rohanak vagy egykedvűen döcögnek a mai napig is, mindonik a saját hajlandósága szerint. Végre is a mérnöki hivatal kérdezte meg a tanács arra nézve, hogy mitévő legyen? A mérnöki hivatal ma terjesztette be javaslatát. A hivatal véleménye szerint, ha az órák ellenőrzését és kezelését egyeséges vállalatba adják is, ezzel még nem lesz eléve az egyeséges órajelzés. Ugyanis vannak régiebb vannak újabb szerkezetű órák. Az újabb szerkezetűeknél még lehet egyeséges időjelzést elérni, de a régieknél már nem. Egyeséges időjelzést különben csak úgy lehetne elérni, ha a Központi városháza egyik hivatali helyiségében ellenőrző-készüléket állítanának, mely az összes toronyórákkal villamos-összeköttetésben állana. Itt volna egy normál-óra, mely viszont a meteorológiai intézet órájával állana harmóniában. Az egyes toronyórák villamosági uton jeleznek a delet s az ellenőrző-hivatalban mindjárt konstánli lehetne ennek, vagy annak a toronyóráknak az eltérését. Ennek az ellenőrző-hivatalnak a berendezése 12.000 koronába kerülne. Az órák kezelése, gondozása, felhuzása pedig egyeséges kezelés mellett, körülbelöl 5200 koronát venne igénybe.

— A gyorsajtás megrendszabályozása. *Rudnay* Béla főkapitány ma üdvös rendeletet adott ki több felmerült panasz folytán, a kocsi gyorsajtásának megrendszabályozására. E szerint különösen figyelmezteti a főkapitány a járművek tulajdonosait, magánfogadókat, bérkocsikat, terhes szekereket, közuti vasuti járműveket és egyéb szemét- és áruszállító-kocsikat, hogy az utcaeresztéseknél és a betördulásoknál meglassított tügetéssel hajtsanak. Különösen a körutaknak az Andrássy-ut és Kerepesi-ut és Üllői-utal való keresztelésénél, a nyugati pályaudvar előtti téren, a Váci-körut, Károly-körut és Andrássy-ut keresztelésénél, a Fürdő-utónál, Kálvin-téren, Kerepesi-ut és Muzeum-körut sarkán a legnagyobb óvatossággal kell hajtani. Aki a rendelet ellen vét, az 1879. 40. törvényoikk 120. §-ában meghatározott büntetés alá esik.

— Lelkészbektatás. *Molnár* János dunamelléki volt püspöki titkár az erzsébetalvai ev. ref. egyház-közégek közelebb lelkesének választotta meg. Az új lelkes beiktatása tegnap este négy ünnepségek közt. A beiktatást *Mady* Lajos egyházmegyei esperes, upesti lelkes végezte. Az új lelkesítettek renek szektogialó beszedé után az összes hitelezetek képviselői üdvözölték. A református egyházközégek nevében *Bakos* János gondnok, az evangélikusok részéről *Böngérfi* János egyházi teigyelelő, a katolikusok nevében *Fajth* János plébános és a zsidó hitközség nevében dr. *Ershaber* rabbi mondott üdvözölő beszédet.

— Eltűnt bornagykereskedő. *Pécsről* táviratoz-zák, hogy *Schwabach* Zsigmond Géza bornagykereskedő a mult hét elején eltűnt a városból. Családjá mindent elkövetelt, hogy nyomára akadhasson, de eredménytelenül. Ma azután Londonból levelet küldött *Schwabach* rokonainak, amelyben arról értesíti őket, hogy már nem tudott megküzdeni az anyagi gonddal és azért Amerikába megy, ahol új egzisztenciát akar kezdeni. *Schwabach* Pécsot társadalmilag is előkelő szerepet játszott, üzlete virágozott s udvari szállító is volt. Csak az utóbbi időben fordultak rosszra anyagi viszonyai, ami a tevékeny embert buskomorrá tette. Adósságai meghaladják a 700.000 koronát, amelyekkel szemben az aktívák összege 400.000 korona. Az érdekeltek tulnyomó részben rokonai, akik most a többi hitelezővel megkísérik a békés egyezkedést.

— Rablgyilkosság a Hradsinban. Prágából táviratoz-zák, hogy a Hradsin körül levő árokban ma egy holtestet találtak, amelynek a feje teljesen szét volt zuva s a halántékán mély szurás volt. A vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkos, akinek eddig semmi nyoma, mitán halántékon szurta áldozatát, koponyáját egy éles követ zuzta szét. A meggyilkolt *Wolff* Gusztáv franzensbadi dugszad fogadó-tulajdonos. A holtest mellett egy elegáns fekete puhalapot találtak, amely egy bécsi kalapkereskedésből való.

— Öngyilkos hadnagy. *Esztergomból* táviratozza tudósítónk, hogy *Thaly* Károly, a 26. ezred egyiki hadnagya ma löbelőte magát. Az öngyilkosság oka ösmeretlen. *Thaly* Károly, aki az egész városban közkeveltségnek örvendett fogadott fia volt *Thaly* Kálmán országgyűlési képviselőnek.

— A szerelmos asztalos bosszúja. *Félegyházáról* írják: Ma délután *Fekete* Sándor asztalosmester revolverből kétszer rálőtt *Papp* Sándorné korosmárosnára és azután önmagát agyonlőtte. Az asszony suijonos megsebesült. A merénlyő tettet azért követte el, mert az asszony nem viszonzotta szerelmét.

— **Ujabb merénylet Oroszországban.** Csak a minap ölték meg Szijjáginn belügyminisztert és ma már a varsói kormányzó, Csertkov tábornok ellen elkövetett merényletéről adnak hírt. A *Prager Tagblatt*nak azt jelentik Varsóból, hogy Csertkov tábornok kormányzó ellen merényletet követtek el. Egy 20—22 éves fiatal ember az utcáról az ablak mellett álló kormányzóra lőtt. A három lövés közül kettő talált, de egyik sebesülés sem veszélyes. A tettes egy volt diák, aki most nihilista. Kivüle még sok diákot, valamint az egyetem rektorát és hat tanárát elfogták és a citadellába zárták.

— **Egy elmebajos tiszt öngyilkossága.** Kalksburgban tegnap sajtáságos körülmények közt vetett véget életének egy számalomra méltó ember. Szombaton este ugyanis egy 35—40 éves ember érkezett egy kalsburgi fogadóba, szobát kért s a vendégeknyvból olvashatatlannul írta be a nevét. Arra a felszólításra, hogy világotan írja ki a nevét, „Nowak A. bécsi hivatalnok” gyanánt írta ki. A névről eszébe jutott valakinek, hogy már a múlt hó 1-én is szállt a fogadóba egy Nowak nevű ember, aki félénk, zárkózott magaviseletéről tűnt fel. Másnap reggel, mikor az ismeretlen a fogadóból az utcára lépett, egy rendőr felszólította, hogy igazolja magát. Az ismeretlen bosszusan azt felelte:

— Hagyjon nekem békét. Bécsi hivatalnok vagyok.

A rendőr követte, hogy jöjjön vele az előjáróságokhoz és igazolja ott magát. Elindultak, de egy utasarkon az ismeretlen székies kísérletet tett. Többen közöttük két nő is, utjába álltak, a rendőr pedig kivont karddal sietett utána. Az ismeretlen hirtelen a nadrágja hátsó zsebébe nyúlt, revolvert rántott elő s kétszer rálőtt az egyik nőre és a rendőrré. Szerencsére senkit sem talált. Láta, hogy nem menekülhet, maga ellen fordította a fegyvert s a szájába lőtt. Összeesett és szörnyet halt.

A halottat rögtön kivitték a temető halottaskamrájába, ahol ruháztán átvizsgálták. Körülbelül 18 koronát, egynehány bécsi lútriedulát, egy álmoskőnyvet, ezüst-órát találtak nála, meg egy fekete szegésű levelet, amelyben az öngyilkos összevissza beszél szuperarbitrumtól való félelméről, elhagyatottságáról, temetéséről, végrendelkezést s *Nowak* századosnak írja magát.

Azonnal távirati értesítés ment mindenfelé, s mint nekünk éjjel *Olmütz*-ből jelentik, az öngyilkos csakugyan egy Nowak nevű százados volt, aki tavaly nyáron szabadságot kapott ezredétől és Prágába utazott. Onnan folyamodványt küldött a hadügyminisztériumhoz és abban lemondott rangjáról, de még aznap táviratilag visszavonta lemondását. Nemsokára gyanu támadt, hogy Nowak százados elmebeteg és a prágai helyorségi kórházban hosszabb ideig megfigyelés alatt állott.

Már hosszasan foglalkozhatott szegény az öngyilkosság gondolataival, mint levele is mutatja, s tegnap véget is vetett szenvedéseinek.

— **Katasztrófák.** Az *Illinois* állambeli *Kairó*-ból táviratozzák: A *City of Pittsburg* nevű gőzös, az *Ohion* közlekedő legnagyobb hajók egyike, *Wateredge* mellett, *Turnerslanding* közelében, elégett. Az utasok között oly nagy reménytel támadt, hogy sokan a tengerbe ugrottak és belefutak. Az áldozatok számát 60—75-re teszik. — A *New-York Herald* jelenti Guatemalából, hogy ott pénteken este három földlöket éreztek. *Amatitan* város állítólag teljesen elpusztult és *Quezaltenango* városban is nagy kárt okozott a földrengés. Hír szerint mintegy 500 ember vesztette életét.

— **Elfogott szobortolvaj.** Tegnap éjszaka *Pataki István* 69 számú rendőr a Röpennyi-utóban, a *Frommer*-kert mellett cirkált, amikor észrevette, hogy a fal mellett egy gyanus külsejű ember szakkal a hátán el akar osonni. Megállította és igazolásra szólította föl. A meglepett ember behegett valamit és tovább akart menni. A rendőr azonban lefogta és társaiért sipolt, akik hamarosan megérkeztek. A rendőrök a zsákban a következő szobrokat találták:

A király mellszobra, amelynek oldalába a következő van vésvé: *Természet után, Zala György, 1897. okt. 22—23.*

Három darab dazl könyv, ülőhelyzetben. Bronzszobor. *Vastagh* műve.

Egy merengő nő, keresztbekeulesköt kezekkel. *Telcsk* műve.

A rendőr a felfedezésre a gyanus embert be-kísérte a főkapitányságra, ahol kiderült, hogy *Kubik Károly* 25 éves, lopásért 5 ízben büntetett kertész és kocsis. A szobrokat *Beschorner A. M.* ércöntőnek a *Külös Váci-ut* 176. szám alatti gyárából lopta, ahonnan hiányzik még *Mátyás király* szobrának egy réz oldalszerszáma. Ezt azonban nem találták meg nála. A szobortolvajt a rendőrség letartóztatta.

— **Házasság.** *Ausch* Viktor zágrábi földbirtokos elfogozta *Schaffer* Irmát, *Sobaffer* Samu újvidéki földbirtokos leányát.

Dr. *Hajós József* losonzi ügyvéd május 6-ikán vezető oltárhoz a losonzi zsidó templomban *Ehrlich Juliska* kisasszonyt.

Boross Dezső Budapestről eljegyezte *Velenő*-ben *Miss Joe Bowne Holmann-t*, az észak-amerikai Indiana állam felsőbírósgá e'bunyt elnökének és volt szenátorának leányát.

Löwenstein Leó fővárosi hivatalnok eljegyezte *Goldstein* Armin leányát, Rózsikát Budapesten.

— **Elfogott pénzügyőr.** *Félegyháza*-ról táviratozzák: Ma délután *Gárdonyi* István szanki illetőségű ember egy hamis egykoronást akart felváltani *Hajnal Mihály* boltjában. *Hajnal* elfogatta *Gárdonyit*, akit a rendőrségre vittek és ott 86 darab, ólomból készült hamis egykoronást találtak nála. Ezenkívül a különböző boltokban már vagy 100 darabot beváltott, *Gárdonyit* a rendőrség Szankra vitte, ahol házkutatást tartanak nála.

— **Szippáginn gyilkosa.** Berlinből jelenti tudósítónk pétervári távirat alapján, hogy *Szippáginn* gyilkosa rendkívül óvatosan és ravaszul követte el a merényletet. Érdekes, hogy fehérmű-jéből és egyenruhájáról, melyet a gyilkosság elkövetésekor viselt, kivágta a saját monogramját, illetőleg a szabó nevét. Amikor megmotozták, négy levelet találtak nála: kettő *Szippáginnak* szolt, kettő pedig *Pobjedonoscevsz*hez volt címezve. A vizsgálat kiderítette, hogy a merénylet összekü-vés műve volt, amely *Vieborgból* indult ki. A gyilkos a merénylet után való nap töltötte be 21-ik életévét és így legfeljebb 13 évi kényszer-munkára ítéltethető.

— **Megszípett ékszerlovaj.** Egy régóta keresett s többször megbüntetett tolvaj került ma egy detektív ügyessége folytán a rendőrség keze ügyébe. *Legényi* János lakatossegéd az illető, aki legutóbb a *Hársia-utca* 23-ik számú házában lakott és onnan járt munkára. Legutóbb nagyon rosszul mehetett az üzlete, ugyannyira, hogy meglopta a saját háziaszonyát, *Kása* Mihálynéét. Feltűrt az asszonynak a szekrényét és kilopott onnan egy sereg aranynevet. A gazdaszony feljelentést tett a rendőrségnél, amely azonban nem tudott nyomára jutni a tolvajnak, amíg ma véletlenül buroka került *Legényi* János. Ugy történt a dolog, hogy *Kiss Balázs* titkos rendőr a zálogházakat inspicálta, mert így tavaszidőben nagyon sok lopott tavaszi kabátot szöktak elzalogosítani az erre utazó tolvajok. Eppen a Népszínház-utóban lévő *Kurzweil*-féle zálogház előtt állt a detektív, amikor látta, hogy *Legényi* bement oda, s egy arany láncot és egy kerecszet akart elzalogosítani. A láncot ott is hagyta, de miután a kerecszet nagyon keveset ajánlott a zálogházas, azzal másik zálogházba igyekezett. A detektív követte s a harmadik utcában igazolásra szólította föl.

— Hol vette ezeket az aranyneveteket?

— A szerelőmtől kaptam — válaszolta *Legényi* merészen. — A *Kerepesi-ut* 62. szám alatt lakik. Meg is nevezte a leányt.

A detektív látszólag megnyugodott s eleresztette *Legényit*; azonban rögtön elment az említett helyre. Itt a leány azt mondta neki, hogy három napja elveszett *Legényivel* s azóta nem is látta, nemhogy ékszerket bízott volna rá. A detektív erre elment *Legényi* lakására s a főkapitányságra kísérte. A vizsgálatnál kiderült, hogy az ékszerket *Legényi* háziaszonyától szűrmének. A tolvaj lakásán házkutatást tartottak és temérdek arany- és ezüstenürről szót zalogedulát találtak nála. Átadják az ügyésznek.

— **Halálhöz.** *Hajdán* Mihály, *Trencsénvármegye* nyugalmazott főlevéltárosa, *Hajdán* Imre országyűlési képviselő édes atyja, szombaton meghalt *Trencsénben* 88 éves korában.

— **Letartóztatott vállalkozó.** A fővárosi rendőrség a törvényszék megkeresésére letartóztatta *Juhász* János tolmási születésű 43 éves vállalkozót, aki utóbb pénzügyi ügyekkel foglalkozott. *Juhász* ellen *Davidovics* Ede tett feljelentést, akitől az ügynök 600 koronás váltót vett át értékesítés végett. A váltót eladta 320 koronáért és a pénzzel megszökött. Vidéken levette a körszakállát és úgy jött vissza, azt gondolva, hogy nem ismerik fel. A titkos rendőrök azonban kinyomozták és átadják az ügyésznek.

— **Automobil-közlekedés a Balaton mellett.** Veszprémben társaság alakult, amelynek a a célja, hogy *Balaton-Almádi*, *Veszprém*, *B-Füred* és *Felső-Óra* között a nyári időnyben állandó automobil-közlekedést tartson fenn. Az automobil-omnibuszjárat óránkint 80 kilométer menetességgel fogja, Veszprémből kiindulva, a *Balatonvidék* nyári nagy személyforgalmát lebonyolítani. A társaságnak állandóan 4 darab 12 üléses igen osinos kocsija lesz forgalomban. A közlekedést június 1-jén kezdi meg.

— **A tenorista.** A tenorista még mindig kedves a leányok előtt s még mindig hódító szerelmes kalandok hőse. *Lemberg*-ből újabb tenorista-diadalt jelentenek a táviratok. Egy igen nagy állású állami hivatalnoknak csodaszép leányát szöktette meg a lemebergi nemzeti színház egyik tenoristája. A megszökött kisasszony *Pienták* miniszternek unokabuja.

— **Tűz.** Tegnap éjszaka kigyulladt *Pei Márton* Kőrös-utca 21. es alatti istállója és leégett. A tűz fél 11 óra tájban ütött ki és hamarosan az egész tető lángban állott. A veszedelem nagy volt, mert a szerte hulló zsaratokok a szomszéd házakat is legyújtással fenyegették. Az istállóban lovak is voltak, amelyeket azonban sikerült kimenteni. A tűzűz a VIII. kerületi és központi tűzörség vonult ki és erős munka után sikerült a tüzet elszigetelni. Az istálló azonban leégett. A kár mintegy 2—300 korona.

(x) **Az utazó erdő.** Csodálatot keltő külön vonat közeleg most Budapest felé, nyitott kocsiain vagy 4000 gyönyörű zöldlombu babérfával. *Mauthner* *Ödön* cs. és *kir. udvari magkeskedése* hozatja e fákat a jövő hó 8-ikán megnyitól nemzetközi virágkiállításra. Ott lesznek ezen hatalmas íák láthatók és mindenki az eddigi árnál jóval olcsóbban megszerezheti magának a gyönyörűséget, hogy választ közülök.

(x) **Egger-féle mellpasztillák** gyorsan és biztonságosan hatkódnak, rekedtségénél, einyálfakóságnál. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Doboza 1 és 2 korona. (Próbadohoz 30 fillér.) Fő és széküldési raktár *Nádor-gyógyszertár*, Budapest, *Váci-körut* 17.

FŐVÁROS.

— **A viriliták névjegysége.** A székesfőváros bírálió-választmánya ma délelőtt ülést tartott *Márkus* Jézsef főpolgármester elnökele alatt. A mai ülés egyedül tárgya *Schubert* Sándor föllebbezése volt, aki megfellebbezte az igazoló-választmánynak azt a határozatát, amelyvel őt a viriliták névjegységekből kihagyta. A bírálió-választmány a föllebbezés folytán fölülvizsgálat alá vette az igazoló-választmány határozatát s azt megváltoztatta és *Schubert* Sándornak a leg-több adót fizetők névjegységebe való fölvételét elrendelte. A megokolás a következő:

A legtöbb adófizetők névjegységebe való fölvételnek két feltétele van. Az egyik az, hogy az illető községi választó legyen. Ez pedig igazolva van, mert *Schubert* Sándor legutóbb a III. kerületi községi választók névjegységeben benne van. A másik feltétel; hogy annyi egyenes álmadóval legyen megtróva, hogy az 1200 legtöbb adót fizetők sorába fölvethető legyen. Már pedig adókönyvekkel van igazolva, hogy ez megtörtént, valamint az is, hogy a kirított adó le van fizetve. Kimondotta azt is a bírálió-választmány, hogy *Schubert* Sándor az elhalálozott *Négy* László helyébe lép, mint virilita. A bírálió-választmány határozata ellen tizenöt napon belül lehet *panaszszal* élni a közigazgatási bíróság előtt.

(*) **Kereskedők panassa.** A vaskereskedők, valamint az üvegkereskedők egyesületének a küldöttsége, dr. *Gonda* Dezső egyesületi jogtanácsos és fővárosi bizottsági tag vezetése mellett, ma délelőtt tiszteltet *Halmos* János polgármester előtt, fölkerve őt, eszközölni ki, hogy a vásárosarnokból a vas-és üvegárusok tiltassanak ki. A kérelmet egyrészt azzal okolják meg, hogy a vásárosarnokban levő elárusított sejtetes cikkek tartanak, amiket olcsón adnak el s ezzel jogosulatlan konkurenciát akarnak a rendes kereskedőknek, — másrészt azzal, hogy a vásárosarnoknak nem lehet egyéb földadata, mint az, hogy benneik élelmiszereket árusítsanak. A polgármester kijelentette, hogy a dolgot az illetékes ügyosztályal megvizsgáltatja.

SZÍNHÁZ, ZENE.

— **A csehok.** A brünni cseh opera ma este megismételte a *Csók* című víg operát és a Király-utcai *Somossy-Mulató* tágas nézőtere, néhány sor kivételével ismét megtelt zeneértő hallgatósággal. *Smetanának* népies és éringató dallamai ezúttal is nagy hatással voltak a közönségre s kijutott a tapsból bőségesen mindannyinak, különösen *Skála* Máriaának és *Bochnieck* tenoristának, akik máris valóságos kedvencei a Mulató és időseirteni látogatóinak. *Komarov* kellemes baritonja ebben a jelenetben szintén rászolgált a tapsviharra.

— **A német színészet visszautasítása.** *Pozsonyban* vissza akarta keríteni az elvesztett területet a német muzsa, de sikertelenül. Egy *Ruszt* nevű német színigazgató engedélyt kért a város tanácsától, hogy május elsejétől kezdve a pozsonyi nyári színházban németnyelvű színlelő-adásokat tarthasson. A színházi bizottság és a városi tanács nem mult, hogy ez a terv megvalósuljon, a két fórum pártolón terjesztette a kérelmet a belügyminiszterhez. Csak hogy a belügyminiszter nem pártolta a tervet s visszautasította a kérelmet.

— **Herkules munkái.** A Magyar Színház pénteki bemutatóját szokatlanul nagyarányú érdeklődés előzi meg, s tömegesen vásárolják elővételben a jegyeket. A *Herkules munkái*ra heteken át fokozott ambícióval készült a színház művészi személyzete. A színház szabóműhelyének is sok dolgot adott a *Herkules munkái*, különösen pompások lesznek *Omphalének* az öltözékei és *Margó* Zelmá amazon-ruhája, *Herkules* pedig stilszerűen orszálabőrbe burkolton jelenik meg színen. A *Herkules munkái*ból osüörtörökön délelőt,

írópróbat rendeznek a sajtó meghívott képviselői számára.

Operaházban szerdán, e hó 23-án a Budapesti Újságírók Segítő Egyesülete, a Nemzeti Színház és a M. kir. Operaház nyugdíjintézetei javára, a Nemzeti Színház és a M. kir. Operaház tagjainak közreműködésével megtartandó előadás műsora a következő:

1. Nyitány. Wagner Richard Rienzi c. operájából. 2. *Borva derü.* Selby egyfelvonásos angol zenés bábjátéka. Előadja Payer M. és Takács. 3. *A telefonnal.* Dráma 2 felvonásban. írták: De Lord A. és Foley Oh., a főbb szerepeket játsszák Delli E., S. Fáy Sz., Paulayné, Gál és Pálfi. 4. *Szép Galatea.* Suppé 1 felvonásos vig operája. Előadja W. Kramer T., Didsyd H. B., Kertész és Hegedüs. 5. *Táncok.* Delibes a Király mondta c. operájából Moszolova Vera és Obukoff orosz táncosok bucsuleléptévei; az egyes táncok a következők: a) *Gaillardé.* b) *Diverissement.* táncja Moszolova Vera k. a. c) *Pavanne.* d) *Scene de bouquet.* e) *Lesquerarde.* f) *Madrigal.* g) *Songe d'amour.* Táncolják Moszolova Vera és Obukoff, h) *Passépié.*

Várszínház. Holnap, kedden a Budapesti Lányegylet javára jótékonycélú előadás lesz. Színpad kerül Paulton kacagató bohózata a *Niobe*, melyben Lányzi Ilka fogja a címszerepet játsznia, Dum Pétert pedig Hegedüs Gyula, aki a Víg-színházban egyik a legszebb sikerét aratta ebben a szerepben. Helént, a vén kisasszonyt Nikó Lina adja, aki e szerepet kreálta. Az első felvonás után Székely Irén a Sába királynejeának nagy áriáját fogja előadni. — Ehhez az előadáshoz csak erkély- és karzatjegyek kaphatók a Várszínház pénztáránál. — Szerdán Planquette nagyhirű operetteje, a *Kornvelli harangok* kerül színpad Székely Irénnel, Feledi Boriskával, Mezei Péterrel, Leóvey Leóval, Mezei Mihályval, Arkossyval és Endrődyvel a főszerepekben. Csütörtökön a *kék asszony*, pénteken Molière *Don Juanját*, szombat a *Babót* adja elő a szegedi társulat. Vasárnap délután Hegyi Aranka egyik kiváló tanítványa, Sugár Jolán lép fel a *Nebántsvirág* címszerepében.

Zilahiné bucsufelvétele. Zilahiné Singhoffer Vilma asszony e hó 23-én, szerdán bucsuzik a Népszínház közönségétől, *Bálint* Dezsőnek *Milókát a hó alatt* című látványos zenés színművében. Az érdekes műnek ez lesz 25-ik jubileus előadása.

Bemutató-előadás a népszínházban. Weinberger „*As told*“ (Das gewisse Etwas) című 3 felvonásos operetteje e hét szombatján kerül színpad a Népszínházban. A darabot a következő szereposztással mutatják be: Gabriella — *Pálmay* Ilka; Cazarett — *Hegyi* Aranka; Taponetné — *Siposné*; Arisztid — *Sirmay*; Taponet — *Kovács* Mihály; Babarol — *Nemeth*; Saturne — *Tollagi*. Ez előadás az ezidei premiéribélt tizenkettő előadása lesz.

Az őrnagy ur. Mars és Kéroul új bohózata íránt, amely szerdán, e hó 23-án kerül bemutatásra a Víg-színházban, nagy az érdeklődés. Az újdonság, amelyet Párisban már kétszázszor adtak, egy erősen őrnagyról szól, akit pajtásai az ezred rózsalányának neveznek és aki a cselekmény folyamán mindenféle furcsa kalandon esik át. Az őrnagyot Hegedüs Gyula adja. Partnerje Varsányi Irén lesz, aki a második felvonásban a „Rózsabimbó és a méh“ című angol dalt fogja énekelni. A rózsalány-őrnagy ellenlábasként, mint k. kapos önkéntes, Góth Sándor szerepel. *Haraszt* Hermin egy a hadseregét rajongó menyecske játszik, *Fenyvesi* pedig egy világi ezredes. Az epizodszerepek főformán az egész személyzetet foglalkoztatják.

Alberti Werner balesete. Sajnálatos baleset érte a *Bajassók* tegnapi előadásán Alberti Wernert, az *Operaház* tenoristáját, aki *Caniot* énekelte. Az énekes meleg vervevel énekelte a megrendítő áriát, amely után, mint rendszeren, a közönség zajos tapsviharral hívta a lámpák elé. Ézuttal hiába, mert Alberti nem jelent meg. A nézőléren nem tudták, mire vólni a tenorista viselkedését, de csakhamar kiszivárgott a színpadról a hír, hogy Alberti baleset érte. Mikor tudniillik az ária után zokogva távozott a színpadról, a kulisszák mögött egyszerre csak összeesett, sűrű és szivgyöresket kapott, majd pedig eszméletlen mozdulatlanlagban feküdt a földön. A gyorsan előhívott színházi orvos magához térítette az énekest, aki csak erejének teljes megfeszítésével tudta végigjárszani szerepét.

Miss Madge Perry, akinek ritka nagy sikere volt a Magyar Színházban debütje alkalmából, a *Fifin* jubileus előadása és a *Herkules munkáinak* bemutatója folytán megszakított kénytelen írólépéseit, közelebb azonban több estén át eljárt a *New-York szépe* címszerepét, sőt esetleg egy másik angol operettben is bemutatkozik a közönségnek.

Operaelőadás a Telefon Hírmondóban. A Telefon Hírmondó ma este előadásra szólakoztatására a Magyar Királyi Operaház előadását fogja közvetíteni. Előadásra kerül az *Alarcos bá,* Verdi operája, Oszkár szerepében Szoyer Lionkával. Az operaelőadás a Telefon Hírmondón keresztül kitűnően érvényesül, s így mindazok, akik a klasszikus zenét szeretik, kellemes időtöltést találhatnak az operának a Hírmondón keresztül való meghallgatásánál. Az opera után a legújabb híreket olvastatja fel a beszélő újság, majd annak bevezetésével 11 óráig még *cigányzene* lesz hallható a kagylókon keresztül.

MŰVÉSZET.

□ **A korvin-téri szökőkút.** Amikor Nagy Kálmán a fiatal szobrász elhunyt, mindenki azt hitte, hogy a korvin-téri diszkutat mégis csak az ő tervei szerint építik meg. Erre gondolt a főváros hatósága is, de ettől a tervtől több elállottak és *Eónay* Károly végrendeleti végrehajtó most újabb pályázatot hirdetett a diszkutrá. A pályázati határidő október elsején jár le. Első díj nincsen, hanem az illető a kivittl kapja meg, a második díj ezer, a harmadik díj hatszáz korona.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **Székfoglalók az Akadémián.** A Magyar Tudományos Akadémia III. osztályának mai ülésén két székfoglaló értekezés volt: az egyik *Réthy* Mór rendes tagé, a másik *Istvánffy* Gyula levelező-tagé. Dr. Réthy Mórnak *Az akció elvéről és a mechanika elvének azon osztályáról, melyhez tartozik című értekezése,* melylyel rendes tagsági székét elfoglalta, zárókövet képezi saját 1895—96. években közzétett munkáinak. *Istvánffy* Gyula székfoglalójában a *szőlő fák rothadásáról* értekezett nagy szakudással és széleskörű tapasztalatokkal. A tetszésre fogadott két székfoglaló után *Jendrassik* Ernő levelező-tag mutatta be dolgozatát *Adatok az örökös tanáshoz* címen. Az érdekes lejtégetéseket nagy figyelemmel hallgatták meg. Azután *Mágoosy-Dietz* Sándor levelező-tag bemutatja *Schiberszky* Károlynak egy értekezését a *Helichum Gardnevanium virágról.* Végeztül *Thanhoffer* Lajos rendes tag terjesztette elő *Telyesicszky* Kálmán dolgozatát: *A sejmag szerkezetének kérdéséhez* cím alatt.

□ **Az 1848. évi törvényekről.** A Bethlen Gábor íjűségi körben dr. Nagy Dező, a dunamelléki evangélikus református egyház ügyésze és az egyetemes konvent tagja, előadást tartott az 1843. évi törvényekről.

Foglalkozott a törvények előzményeivel, amelyek gyökere a francia irodalom proklamálta eszmékben van. Kimutatta, hogy a törvény következes keresztülvétele magában foglalja a katolikus egyháznak adományozott javak szekularizálását. Erre azonban ma gondolni sem lehet, mert a szekularizáció az ország politikai létalapját renditene meg, ezért az 1848-ik évi XX. törvények kímélettel végrehajtását követelni nem lehet és nem szabad. Nem helyes az a protestáns egyház érdekeben sem, mert az a legjobban veszélyeztetné és ingattagá tenné ezeknek az autonómiáját. A helyes politika náunk ezért csak azt a rendszert követheti és fejlesztheti, amelyet a lelkesítőjövendelmek kiegészítéséről szóló 1898. évi XIV. törvények inagurált. A további fejlesztés módja az, hogy a protestánsok egyházi adóztatásán az állam könnyítsen egész addig a határig, amek az egyházi adó teherviselési terhét a hívek már elviselni képesek.

VIDÉK.

— **(Tisztújítás Szegeden.)** Szeged városa ma tartotta tisztújító közgyűlését. Polgármester lett: *Pályi* Ferenc, helyettes polgármester és íjgyező: *Tóth* Pál, tanácsnokok: *Fodor* Károly, *Bokor* Pál, *Gaal* Endre, *Taschler* Endre és *Szekeres* Lajos, íjgyezős: *Ivankovics* Sándor, árvaszéki elnök: *Endrényi* Antal, ülnökök: *Kelemen* Kálmán és *Bercsy* Antal, alügyészek: *Kertész* József és *Szekula* József, aljegyzők: *Zambó* György és *Tóth* Mihály, íjpenztárnok: *Gerencsár* László.

— **(Zombor város) törvényhatósága** tegnapi Latinovits Pál íjispán elnökele alatt rendes közgyűlést tartott, amely a íjispán indítványára elhatározta, hogy *Tisza* Kálmán elhalálózása alkalmából a város közönsége a családhoz részvétáviratot intéz. Elhatározta továbbá a közgyűlés ugyancsak a íjispán indítványára, hogy *Széll* Kálmán miniszterelnököt a legmagasabb kitüntetés alkalmából feliratlag üdvözli. A közgyűlés elfogadta továbbá a tanácsnak azt a javaslatát, hogy különböző beruházási célokra a város három milliót kölönszt vegyen föl. A közgyűlésen egy felmerült esetből kifolyólag Latinovics íjispán elítélte azt, hogy a politika bevonassék a város ügyébe. Ebben a tereben — ugymond a íjispán — csak egy politika legyen: a város érdeke.

SPORT.

□ **Az egyetemi football-csapat győzelme Szabadkán.** A Budapesti Egyetemi Athletikai Klub football-csapata folyó hó 20-án (vasárnap) Szabadkán a *Szabadkai Sport-Egyesület* csapatával mérkőzött. A szabadkaiak primitív pályájuknak és fizikai túlerőjüknek köszönhetik, hogy a mindvégig nagy íjőlényűvel játszó egyetemiek csak 5:0 góallal győztek.

□ **Bécsi lövészenyek.** Holnap egészen csendes hétköznapja lesz a Freudenaanak. A program számái nem bírnak jelentőséggel, legíjőlebb csak a fogadókra. Jelöltjeink:

- I. *Matchboy — Arriviste.*
- II. *Dyer-istálló — Godiche.*
- III. *Sobri — Semperidém.*
- IV. *Glen d'or — Testőr.*
- V. *Zagis — Deilány.*
- VI. *Dreher-istálló — Bakator.*
- VII. *Da kommt sie — Almaviva.*

□ **A bécsi lövészenyek eredményét** minden más organumot megelőző a leghamarabb és legmegbízhatóbban a Telefon Hírmondó útján tudhatják meg az érdeklődők, mert a Hírmondó kiküldött tudósítójának telefonjelentései alapján közvetlenül az egyes verszenyek lefutása után, két futalomként részletes tudósítást olvastat fel a verszenyek eredményéről. A lövészenyeremények felolvasására, melynek összerendényét már hat óra tájban felolvasatja a beszélő újság, *kétszeres riadójellet* hívja fel az előfizetők figyelmét a Telefon Hírmondó.

Nyiltér.

LEGKITÜNÖBB

PARK-FÚMAGVAK

nagyban és kicsinyben kaphatók

RADVANER magkereskedésében

Budapest, V., Nádor-utca 8. sz.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZEK.

§§ **A levélhordó gyilkosok.** A mai tárgyaláson folytatták a tanúhíhallgatásokat az özegety Ignácén ellen elkövetett gyilkosság ügyében, amelylyel szintén Friedrichet gansújták. Az egyik tanu, *Papp* Mihály a gyilkosság éjjelen látott egy embert menekülni abból a házból, ahol Ignácén lakott. A tanu kijelenti, hogy annak az ismeretlennek testtartása hasonlít Friedrich testtartásához. A többi tanu vallomása részint érdektelen, részint határozatlan. Azután *Lechner* Károly egyetemi tanár előterjesztette szakvéleményét, mely szerint Friedrich teljesen beszámítható. Hogy büntös utra tévedt, annak könnyelműsége az oka. Píatal korában hazudott, lopott, vájtót hamisított s mindent büntetlenül tette s ezért azt hitte, hogy ő már mindent megtehet.

A kadarkuti földbirtokos.

Budapest, április 21.

Ma a delegált pestvidéki törvényessék a harmadik vádra, a betöréss tolvajlásra hallgatta ki Nagy Ákost. A vád, noha már hetedik napja folyik a tárgyalás, ma újabb tanukat jelentett be. A tárgyalás még a jövő hétre ígérkezik átnyulni. Nagyon fontos volt, amit a mai tárgyaláson *Perczel* Ágost kaposvári törvényesszéki bírő mint tanu vallott. Előtte, vallotta a bírő, Nagy Márton ismételt emlegette, hogy Nagy Ákos gyermekeire hajtja a vagyonát.

A tárgyalás kezdetén Nagy Ákos elmondja, hogy azért ment be Pécsre, mert atyjával a temetés körülményei felől akart értekezni, s a halottnak fekte ruhát onnan hozni.

— Mit csinált Pécsen? kérdezte az elnök.
— Egyenesen a nagybátyám házához mentem. Itt Teésy Ádám házelügyelő íelvitte kis kőzításkamat a szobába s mondatam neki, hogy a fekete ruháért jöttem. Erre ő azt mondta, hogy a ruhás szekrény kulcsa a Wertheim szekrényben van, de én megnyugtattam, hogy a kulcs nálam van, mert azt az öreg magával hozta ki egyizben Hódosra. A szekrényt Teésy nyitotta ki, de abban a fekete ruhát nem találtam. Ezután Teésyvel felmentem Blaskovich hoz, de őt nem találtam ott a hivatalban. Teésyt hazaküldtem, én pedig elmentem Blaskovichék lakására. — Hogy van az, kérdi az elnök, hogy az öreget mégis abban a ruhában temették el, amelyet íjfabban Nagy Ferenc rendelt meg Kaposvárott. — Ez azért történt, mert nem találtam meg a fekete ruhát. — Meddig íjőzött Nagy Márton pécsi lakásán? — Ha sokat mondok 8—10 percig tartott. — Hol tartotta Nagy Márton körülbelül íelímillió értékű készpénz és értékpapírjait, nem Pécsen a Wertheim-szekrényben? — Nem. Az öreg ur mindig magával hordta egy paktáskában. Ha íjőit Hódosra, akkor is nála volt s itt egy szulabladban helyezte el.
— Honnan tudja ezt? — 1899. év január havában látam nála azokat, kinn Hódoson.
— Igaz az, hogy az öreg ur önének ajándékozott nagyobb összegű készpénzt? Igaz. Nemcsak nekem, hanem *Feri* öcsémnek is. Ennek pedig az a

története, hogy a halála előtt pár nappal látva azt, hogy úgy éri, mint Feri öcsém nagy terhekké küzdök, amennyiben 8%-os kamatot fizetünk, amíg az ő kétségbe vetése után csak 4%-os kamatot kap, kijelentette, hogy segít rajtunk s akkor ajándékozta oda azt a 14 drb takarékpénztári könyvet.

— Jelen volt valaki az ajándékozásnál? — Nem. — Maguk megosztották öcsévével ezen a pénzen. — Igen. Percol Agost törvényszékibíró jelenlétében — On irt egy levelet öcsémnek, amelyben tudatta ezzel, hogy az öreg maguknak ajándékozta a betéti könyveket? — Igen, irtam neki s hivatam, hogy jöjjön megköszönni. — Hogyan magyarázza azt meg, hogy a nagybátyja Nagy Ferencnek, a maga öcsének, olyan nagy összeget ajándékozott, hisz több olyan rokona is volt neki, mint Nagy Ferenc. Azt értem, hogy önnök ajándékozta, mert hisz az ön házával napos vendég volt, de hogy Nagy Ferencet meglegye emnyí pénzzel, azt nem értem? — On így örökölt vagy kapott a 80-as években 30 ezer forintot. Ez a pénz felért akkor a mai 3—400.000 forintnyi pénz értékével. — Különbön is rendes szokás volt a családunkban, hogy a férfőrökök részesüljenek előnyben s mindig volt egy olyan agglegény, mint aminő Marci bácsi volt, aki a vagyonát testvérei gyermekeire hagyta. — Az öreg ur halála után hol találta meg ön ezeket az értékpapirokat? — A szublá tetején.

A délutáni tárgyaláson Grubanovics Géza nyugalmazott törvényszéki elnököt, Nagy Akosnak unokatestvérét és sógorát halgalták ki, aki mint örökös panaszosként szerepelt, de följelentést később visszavonta és végül még felolvasták Molnár Jánosnak, Nagy Ferenc elhunyt volt házmeesterének vallomását s azután az elnök a tárgyalás folytatását holnap délelőtre halasztotta el.

TÁVIRATOK

Konstantinápoly, április 21. *Windischgrätz* Ottó herceg és neje ma délután ideérkeztek.

Véres lázongás Helsingforsban

Helsingfors, április 21. E hó 17-én délelőlt 10 órakor tartotta a finna kerület kormányzója Helsingforsban a helyőrség lovardájában a hadköteles utonokok ellenőrzési szemléjét. Eközben a tömeg, vagy 500 ember köhögéssel és zajongással zavarta a hadi-ökkeket felolvasását és az utonokok névszerinti felhívását. Az egyes hadköteleseknek a bizottság asztala elé hívásánál a zaj és a nyugtalanság növekedett. Ott óra felé az ellenőrzési szemlé felbészakították. Midőn Kaeso Kangassa rendőrbiztos távozott a lovardából, a tömeg lármával fogadta, kövekkel és evőszékkel dobálta és súlyosan megsebesítette. Az ellenőrzési szemlének újból való megnyitásánál a néptömeg jelentékenyen megszaporodott. Feljegyezték köztük Gorugegent, a finn szenátus titkárát, báró Borné, Arel Lilivát és több városi ügyészt, valamint más a művelt osztályhoz tartozó személyeket, akik a kihágásokban még tovább mentek mint a csöcselék. 875 hadköteles közül csak 57 jelent meg. Április 18-án reggel 10 órakor egy pötbizottság nyitotta meg ülését a harmadik finn testőrgárda zászlóalj kaszárnyájában, ahol az utonokokat orvosiilag akarták megvizsgálni. Több ezer ember megállva tartotta a kaszárnya előtti teret és minden utonokot kiáltozással, füttyüléssel és szidalmakkal fogadott. A tömeg rátámadt Maximov vezérkari kapitányra, aki súlyosan megsebesülve összerogyott. Egy segítségére siető rendőrt a tömeg a földre tepert és csunyánál összerogdosott. A rendőrség és a szenátorok az Orenburg-kozák-hadosztály 60 kozákját hívták segítségül, mire a tömeg a kozákok ellen fordult, kövekkel és vasdarabokkal dobálta őket és a házak ablakából hasadékat és maró folyadékot tele tvegekkel dobált rájuk. Több kozák megsebesült, köztük egy életveszélyesen. Mindamellett egyelőre lemondtak a löfegyverek használatáról. Ellenben megengedték a kozákoknak, hogy a nagait használják. Egyidejűleg még ötven kozákat és az első finn vadászrezet két gyalogos századát rendeltek oda. Az ezután kifejlődött utcai harcban hat rendőr és egy kozák, továbbá sok más személy megsebesült.

A nyugat-indiai dán szigetek.

Kopenhága, április 21. A nyugat-indiai dán szigetek eladás tárgyában kiküldött bizottság többsége azt javasolja, hogy csak akkor határozzanak a szigetek átengedése felől, ha a szigetek választópolgárai az átengedés mellett szavaznak. Ebben az esetben, mondja a bizottság többségének jelentése, a landthing bizonyára hozzá fog járulni a szigetek eladásához. A bizottság kisebbsége azt indítványozza, hogy a többség indítványát csak azzal a feltétellel fogadják le, hogy a szigetek egész lakosságát szavaztatják le.

Letartóztatások Oroszországban.

Lemberg, április 21. *Varsóból* táviratoztak itteni lapoknak, hogy a szibériai vasuton április

14-ike óta beszűntették a személyszállítást és a vonatokat kizárólag katonaság szállítására tartották fenn.

A *Salvo* *Polszkinak* táviratozták *Varsóból*, hogy naponta tömeges letartóztatások történnek. A foglyok legnagyobb része zsidó és hivatalosan úgy tüntették fel a letartóztatásokat, mintha azok a cionista mozgalom megakadályozására irányulnának. A letartóztatásoknak azonban semmi közük a cionista mozgalomhoz. A rendőrség 60 házban tartott moztózat. A letartóztatottak között igen sok az aszony.

A Gaulois meséje.

Berlin, április 21. A *Nordd. Allg. Zeitung* írja: A *Gaulois* azt regélté olvasóinak, hogy a császár Marchand francia ezredet berlini tartózkodása alatt meghívta a királyi palotába. Marchand azonban küszöbön álló elutasításával mentette ki magát. Ez egy légből kapott mese. Mint értesülünk, a császár egyáltalában csak tegnap tudta meg Hannoverában gróf Waldersee tábornagytól, akit Marchand ott meglátogatott, hogy Marchand Pétervárról visszatérteben Berinben is tartózkodott.

Közgazdasági táviratok.

New-York, április 21. (*Terményföld.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 9.1/2 (9.1/2), április 9.19 (9.17), Juliura 9.17 (9.15). New-Orleansban helyben 9.1/2 (9.1/2). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 7.40 (7.40). Stand white Philadelphian 7.35 (7.30). Refined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.20 (1.20). — *Zsír:* Western steam 10.15 (10.10). Rohe és Brothers 10.30 (10.30). — *Tengeri irányzata engedő.* — Májusra 67.1/2 (67.1/2). Juliura 67.— (67.1/2). — Szept-re 66.— (66.1/2). *Buza irányzata állandó.* — Páros ószi helyben 88.1/2 (88.—). Májusra 81.1/2 (80.1/2). Juliura 81.1/2 (80.1/2). Szept-re 80.1/2 (79.1/2). Dec-re 82.1/2 (81.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5.1/2 (5.1/2). Áprilisra 4.90 (4.85). Juliura 5.05 (5.05). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.90 (2.90). — *Cukor:* 2.1/2 (2.1/2). — *Őn:* 27.90 (28.75). — *Réz:* 12.1/4 (12.1/4). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, április 21. (*Terményföld.*) (*Zárlat.*) *Buza irányzata állandó.* — Májusra 74.1/2 (74.1/2). — Juliura 74.1/2 (75.1/2). — *Tengeri irányzata engedő.* — Szept-re 61.1/2 (62.1/2). — *Zsír:* Májusra 9.65 (9.65). — Juliura 9.75 (9.85). — *Salonna short clear* 9.60 (9.65). — *Sertésus:* Májusra 16.42 (16.60). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLEK

A szem akaratja.

„Anyám, anyám, édes anyám, mond meg kérem, Mért néznek rám oly nagyon a legények? Ha kint járok az utcán, még meg is állnak, Hát én akkor édes anyám, mit csináljak?”

„Lányom, Lányom, édes lányom, te növendék, Az eszednek ezen járni nem is kell még: Ha rád néznek a legények, s meg is állnak, Rájok se nézz: de hunyd le a szempalját.”

„Hunym, hunym, édes anyám, hunyogatom; De mihaszna, hogha mégis nyitogatom, A szememnek van valami akaratja, Amely az én szemem helyét nyitogtja.”

Jesszensky Danó.

— Egy spanyol grand elvel. E napokban a madridi királyi palotában megint lezajlott az a nevezetes ceremónia, melynek legnevezetesebb mozzanata az, hogy néhány grand a király jelenlétében fölteszi a fővegt. Ugyanezok a grandok egyike beszédet mond, amelyben kimutatják nemesi származásukat, Érdekes volt ezáltal, mint fejtegette Marques de Tovar, a kultuszminiszter testvérbátyja, a nemesség jelenlegi kötelességeit.

„Valamikor régen, — így szól a grand — az volt a nemesség feladata, hogy a vész idején legyvert ragadjon és karddal szolgálja a királyt és a vért ontsa, ha kell a hazáért, a csatamezőn. Ma nagyobb feladat vár a nemességre. Anélkül, hogy a multat kicsinyelne, a jelennek és a jövőnek kell szolgálataba bocsátania minden erejét. Ma szociális téren kell a trón érdekeit szolgálania, és meg kell hódiania az uralkodóház számára, nem az idegen országokat, hanem a saját honunk népének szívét. Ha engem valamelyes téren megillet a büszkeség joga, úgy ez semmi más, csakis az, hogy megmutaltam a népet ismerni és szeretni. Ma az a mi feladatunk, hogy azokat, akiket, akiket a helyzet és a végezt az előnyök élvezetéből kitagadott, ismétöljük. A merev jogot a méltányosság magaslatára fölemelni ez a mi misszióink. A szegénység és nyomor gyűlölködését lefegyverezni van ma oly nemis hivatás, mint amilyen haladta a fegyverrel kivívott győzelem volt.

— Aurellen Schollról. Most, hogy a kiváló és finom szatirájú francia humorista Scholl meghalt, szeri-száma sinos a sok anekdotának, melyet róla a világ minden hírlapja közlétesz. Ebből az anekdota garmadából veszük át a következőket:

Aurellen Scholl a házassálettől valópörrel vitt buscut. Felésége egyik tanuja, egy asszony, minden áron azt akarta bizonyítgatni, hogy Scholl néki hevesen udvarolt. A vádra a humorista így felelt:

— Nem védem magamat, de nézzék meg ennek a hölgynek az arát s mindenki tudni fogja, hogy valótlan állít.

Gambetta minden áron azt akarta, hogy legyen államférfi s ezért egy állást ajánlott néki le a belgiumi követségnek. Scoll huszonégy órai gondolkodási időt kért, melynek elteltével így válaszolt:

— Nem mehelek el. Hiszen Belgium egészen csinos utánzata Franciaországnak és Brüsszel olyan, mint a párisi *Odeon-színház*. De ősermem magam, három előadás után vonatra kell szállanom, hogy a Comédie Françaisebe visszatérjek.

A vallásról és istentiszteletről szólnya, így sóhajtott fel:

— Az egész világ reklámmal dolgozik. Még az Uristennek is harangra van szüksége.

Uto'só kívánsága az volt, hogy temetésére vonatkozólag gyászóelűjárásra rányomassák:

— On peut fumer! (Dohányzás megengedve.)

— Hétárbócos vitorlái hajó. Amióta a gőzhajót feltalálták, folyton azt hangoztatják, hogy vége a vitorlásoknak. De a tapasztalás azt bizonyítja, hogy még vitorlásokra is van szükség és bizonyos körülmények között ezekre még inkább van szükség, mint gőzhajókra. A gőzhajók építése a gépek miatt igen költséges, az üzem a kőszén miatt drága és így tömegárunkat nem igen jövedelmező gőzöskön szállítani. Fa, petróleum, ércok stb. szállítására még igen jó szolgálatot tesznek a vitorlások. Erre való tekintettel most kezdenek oriai méretű vitorlái hajókat építeni és pedig nem íából, hanem acéiból. Természetes, hogy e nehéz kolosszusok továbbítására az eddigi vitorlarendszert nem elegendés. Németországban építettek két év előtt egy ötárbócos vitorlást. Ez első útján elveszett. Soha sem hallották híret, amióta Bremerhavenből kiindult. Amerikában egy határbócos vitorlást építettek tavaly és most Bostonban egy hétárbócos vitorlái hajót építenek oriai méretekben. A hajó 133 méter hosszu és 14 méter mély járásu. Vitorláinak felülete 13.589 négyzetögméter. A hajó 7600 tonna rakományt képes befogadni. Az árbcok nem íából, hanem acélemezéből valók és belül íával vannak kibélelve. A vitorlákat géppel igazgatják, s így a hajó legénysége mindössze 19 ember.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A konverzión. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A külföldről jövő összes jelentések konstataják, hogy a magyar koronajáradéknak Párisban való jegyzése általában nagy sikernek tekintendő a magyar államhittel szempontjából. A magyar koronajáradék bevezetése a párisi, tőzsdén, amely már befejezett dolgunk tekinthető, mindenesetre hozzá fog járulni a konverzión sikerének biztosításához is általában emelni fogja a magyar állami cimetek nemzetközi jelentőségét. A világpolitikai helyzet szempontjából is figyelemreméltó a magyar koronajáradék párisi jegyzése, mert ez mostanában különösen az által vált lehetővé, hogy a Magyarország ellen mint a hármasszövetség egyik állama ellen irányuló ármat, amely a párisi bankvilágot azelőtt befolyásolta, immár háttérbe szorult. De kedvező befolyása van ennek az eseménynek annyiban is, hogy a francia tőke figyelmét előreláthatólag fokozottabb mértékben fogja a magyar értékpapirokra általában irányítani. Szell Kálmán miniszterelnöknek és Lukács László pénzügyminiszternek kiváló vívmánya ez a közhittelünk teljes emancipációja szempontjából oly nagy fontosságú esemény. A miniszterelnök is, a pénzügyminiszter is megelégedését fejezte ki *Kornfeld* vezérigazgatónak, aki Párisban a hivatalos jegyzés érdekében a szükséges lépéseket megtette.

A Budapesti Kereskedelmi Testület megdélután, lovag Falk Zsigmond alelnök vezetésével, tartotta az évi rendes közgyűlést. Az elnök a gyűlés megnyitása és az egybegyűltet üdvözlése után kegyeletes szavakkal emlékeztet meg Horánszky Nándor miniszter

elhunytáról, akiről, amidőn a miniszteri székét elfoglalta, a kereskedővilág azt a reményt táplálta, hogy új korszakot fog behozni a kereskedelembe s hogy közgazdaságunk terén a javulásnak épp kinevezetése időpontjában mutatkozó nyomai, kezdve előjelei voltak annak, hogy a magyar közgazdasági fejlődés virágkorának örök emléke elválaszthatatlanul fog fűződni Horvátsky nevéhez. — Indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy a családhoz részvétartó intéz és az elhunyt emlékéét jogyzókönnyben örökíti meg. Ezután a távollevő Hüttl Tivadár elnöknek üdvözlőtáviratot küldött a közgyűlés.

Majd tudomásul vették és meleg köszönetet szavaztak dr. Dainoky Béla logtanácsosnak pompásan megszerkesztett, terjedelmes évi jelentéséért, melyből a következőket emeljük ki:

A lefolyt 1901. év gazdasági tekintetben kedvezőlen volt. Rámutat a jelentés ennek okaira, továbbá oly hiányokra és mulasztásokra a magyar kereskedelem és ipar terén, melyeknek mielőbbi megszüntetése és orvoslása által hazafias kötelességet teljesítenek. Híbeáztatja főképpen közönségünk tartózkodását kereskedelmi és iparokörünkkel szemben. Attérve az évi működés ismertetésére a testület a kereskedelmi minisztérium felhívására szakvéleményt mondott a magyar polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslat tárgyában, a kereskedelmi törvény módosítása tárgyában, a kereskedelmi alkalmazottak szolgáltatási viszonyainak szabályozása tárgyában, valamint az ipari és gyári alkalmazottak betegség esetén való segélyezéséről szóló törvények módosítása tárgyában. Ezenkívül alkalmat kerestek arra, hogy felhívják a minisztérium figyelmétől, hogy a kereskedelmi és ipari körök aktuális és gyors intézkedést igénylő óhajaira. Ezeket, valamint a testület igazgatóval és ügyneik elnökségével kapcsolatos folyó teendőik elintézésén felül, az igazgatóság kiküldöttéi által vezetete a testület által létesített intézményeknek. mint a budapesti kereskedelmi Akadémia, az aszfaltok kereskedelmi szakiskola, a Ferenc József kereskedelmi körház és a budapesti kereskedők menházának összes ügyeit, mely tevékenységről szintén részletesen beszámol a jelentés. Az igazgatóság részéről tanulmányozás, megvitatás és intézkedés tárgyát képeztek minden, az év folyamán telmerült, a kereskedelem vagy ipar érdekét érintő aktuális kérdések. A testület 1901. évi bevételre 45.865 koronát tett 40.801 koronával szemben, melyek felvételre a 1805-ös 5064 korona. E kiadásokból segélyezésekre 5190 korona esik, szakoktatási és közjótékonyasági célokra pedig 28.099 korona. A tőrszámát vagyona 353.798 korona. A jelentés tudomásulvétele és a felmentvény megadása után a jövő évi költség-előirányzatot állapították meg 42.790 korona bevétel és 39.640 korona kiadásban. Végül megválasztották felügyelő-bizottsági tagokul: Neruda Nándort, Rausch Károlyt, Romeiser Bélát, Heinrich Aladárt és Wiener Gyulát.

A Budapesti Bankgyűlés Részvénytársaság igazgatósága mai ülésében megállapította az 1901. üzemeltetés mérlegét. A folyó üzletről eredő egyes veszteségi tételeknek, valamint az egy pör beszűntetéséért fizetett nagyból egyezségi összegnek leírása után a nyereség- és veszteség száma az 1900. évi áthozottal összehasonlítva, de a tőkeelzárásból elért könyvbeli hasznót, mely a folyó 1902. üzletét javára esik béle nem számítva. 289.408 K. nyereséggel zárta. E mellett azonban a különböző iparváltásoknak, azoknak további alakulásához mérten, később előre láthatólag szükségessé váló értékelések nincsenek tekintetbe véve a mérleg részleteinek tárgyalásánál megállapította az igazgatóság, hogy míg a folyó banküzlet és a vasuti vállalkozás évek során át a forgalmi tőkének arányilag csekély lejtése mellett mindig kielégítő, sőt részben kiváló eredménnyel járt, addig az újabb keletű iparváltási részesedések nemcsak nagyból összegeket kötöttek le, hanem kevés kivétellel, gyenge eredményt mutattak. Ennek következtében ezen üzletet miatt bizonyos tartalék teremtése elkerülhetetlennek látszik, ami nemcsak a tavalyi nyereséget és a tőkeelzárásból eredő hasznót emészt fel, hanem az általános tartalék-alap igénybevételeit is szükségessé teszi. Ehhez járul az általános rossz pénzügyi helyzet és a bankgyűlési részvényeinek alacsony ártólama, minek következtében az a törekvés, hogy az üzlet sikeres folytatásához szükséges tőke új részvények kibocsátása után szerzessenek meg, sikertelen maradt és hosszabb időig kivethetőnek alig látszik. Minthogy végül a részvények ártólama még a tőkeelzárás kereszttulvitale után is hanyatló irányt vett és jelenleg oly fokra süllyedt, amely az igazgatóságnak szám-szerűleg igazolt meggyőződése szerint a részvény belső értékének jelenléteken mögötti marad. ennélgyva a passzívának rögtönös rendezése és az aktívának nyugodt értékesítése melletti óvatos felszámolás a legcélszerűbb eszköz a részvényesek érdekeinek megvédésére. Mindezeknél gyva az igazgatóság egyhangyul elhatározta, hogy a mihamar egybehívandó közgyűlésnek az intézet felszámolását fogja javasolni. Arra az esetre, ha a közgyűlés az igazgatóságnak ezt a javaslatát határozatául emeli, hogy a Magyar Általános Hitelbanknak a Bankgyűléssel előzetesen kötött egyezménye szerint a Magyar Általános Hitelbank a felszámolás kereszttulviteléhez időnkint megkivántató összegeket a banknak a szükséghez képest rendelkezésre bocsátja s a közgyűlés szabad belátása szerint megválasztandó felszámoló bizottságot a felszámolás lezárásáig támogatni fogja.

A Magyar Leszámlító Társaság mint Szövetkezet, mely a m. kir. kereskedelmi minisztérium támogatásával nyílt számlák leszámlítása céljából alakult, tegnap tartotta első rendes közgyűlését. A közgyűlést Kunz József igazgatósági elnök vezette, a jegyzőkönyv vezetésével pedig dr. Ehrenfeld Adolf

intézeti ügyész bizottat meg. Az igazgatósági jelentés szerint, melyet Gutmann Zsigmond vezérlikár tetszertett elő, 105 tagja van a szövetkezetnek 123.200 korona befizetett üzletessézzel. — Megszavazottak 602.700 korona hitel. Tényleges forgalom 576.019 korona 25 fillér volt, ami tekintettel az intézet néhány havi működésére igen szép eredménynek mondható. Megválasztották az igazgatóságba: Kunz József, Engel Hugó, dr. Schreyer Jakab, Silberberg Károly, Spitzer Ignác és Weiss Vilmos; a felügyelő-bizottságba: Gelléri Mór kir. tanácsos, Bretschneider Vilmos, Glückshtal Gyula, dr. Papp Dező — a kereskedelmi minisztérium képviselőit — és Spitzer Miksa. Végül a közgyűlés közszóletet szavazott az igazgatóságnak oeltudatos működéséért.

Fonolere, pesti biztosító-intézet. A Fonolere, Pesti biztosító-intézet folyó évi április 30-án fogja ez évi rendes közgyűlését megtartani.

A zárszámadosokból, melyeket ez az intézet a felvett üzletére vonatkozólag nyilvánosságra hozott, a következő lényegesebb számadatokat veszük át: A múlt évi díjbételek a törlekés levonása után az elemi- és balesetbiztosítási ágazatokban 7.668.707 korona 77 fillért és az életbiztosítási ágazatban 2.654.634 korona 60 fillért, összesen tehát 10.323.341 korona 33 fillért tett ki, míg a későbbi években esedékes tűz- és balesetbiztosítási díjkötelezvényegek és díjváltók összege 19.990.095 korona 52 fillérre rug. Az életbiztosítási összallomány az elmúlt üzleti évben 63.808.185 korona tökére emelkedett. A készpénztartalékok és díjhatások az életbiztosítási ágazatban 16.226.288 korona 43 fillérre, az elemi- és balesetbiztosítási ágazatban 2.365.780 koronára rugnak. A készpénz-díjhatárolék 982.531 korona 97 fillérrel szaporodtak. Különösen kiemelendők tartjuk, hogy a biztosítottaknak 1893-ban alakított azon csoportja, melynek kötvényei vegyes tőkéről szólnak három évenkénti nyereségelosztással, az évi díj 45%%-ára terjedő osztalékban részesül s hogy a biztosítottaknak 1896-ban alakított azon csoportja részére, melynek kötvényei teltelese díjzítés és díjvisszatérítés mellett kibazásításra szólnak évi évenkénti nyereségelosztással, az évi díj 37%%-a jár osztalékul. Azon biztosítottak, kiknek kötvényei kizárólag évenkénti nyereségosztás egybekötött halálesetre szólnak, osztalékul az évi díj 13%%-át kapják.

Az intézet tőkéri, a képviselőket néző levő készpénzállomány, a folyó számlakövetelések és a képviselőségek és eleknél künnlévő egyenlegek belevonása nélkül, a következőképp vannak elhelyezve: Pénztári készpénzállomány azintézetközpontszékhelyén 478.945 K. 45 fill. Hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő követelésekben 1.638.387 K. Az intézet budapesti és bécsi telephelyeinek hazaiban 8.013.534 korona. Állampapirokban, vasuti előbbeségi kötvényekben és övadékképes záloglevelekben 9.144.920 korona. Tárca-beli váltókatban 235.108 korona. Jelzálog-kölesben 218.937 korona. Az intézet életbiztosítási kötvényeire adott kölcsönökben 2.497.380 korona. Az 1901. üzlet-évi kimutatott 212.767 korona nyereségből részvényenkint 12 korona = 6%%-nyi osztalék kiutazása fog indítványba hozatni.

Visszeállítás a magyar ipar rovására. A budafoki Unio magyar általános gyufagyár-részvénytársaság ellen már igen gyakran felhozott a vád, hogy a gyár a magyar ipar jelszavak alatt két nagy magyar kulturális intézmény és pedig a Felsőmagyarországi Közművelődési Egyesület (FMKE) és az Erdélyrészi Kárpátgyűlés (EKE) jellegű alatt, Fürth Bernát schüttenholti osztrák gyufagyáros gyufát termeszti a magyar fogyasztó-közönség körében. Legutóbb feljelentést intéztek ez ügyben a kereskedelmi miniszterhez, amely feljelentéshez csatoltattak Fürth Bernát osztrák gyufagyárosnak az Unio budafoki gyufagyárhoz intézett levelei és szállítói levelei, amelyek szerint Fürth Bernát maga jelzi, hogy a Budafoki magyar gyufagyárnak FMKE és EKE gyufákat szállít és a budafoki gyár vaszálati levelek, amelyekben a budafoki gyár elismeri a Fürth osztrák gyufagyáros által FMKE és EKE gyufák vételét stb. Igen érdekes Fürthnek azon levele is, amelyben instruktív ad a budafoki gyárnak, hogy az általa készített F. M. K. E. és E. K. E. a gyufák után a fentemlített két magyar közművelődési egyesületnek juttatandó 5%-ot miként kell elkönyvenni, tudniillik úgy, hogy a könyvekből a külföldi gyáros nyomát se tüntesse fel.

A kereskedelmi minisztérium miután maga részéről a tényállást egy iparfelügyelő által kiderítette, az ügyet az I. loku iparhatósághoz utasította, mely Budafokon ma tárgyalta ezen ügyet.

A jeljelentőket dr. Pichler Gyozó országgyűlési képviselő képviselte.

A tárgyalás sorrendjén a budafoki gyufagyár főbbségű beismerte, hogy ő a Fürthel kötött szerződése alapján, mint Fürth osztrák gyáros bizonymányosa volt kénytelen szerepelni. Miután a posta, vasut és hajózási vállalatok adatai, melyekből megakáry állapítani, hogy Fürth osztrák gyufagyáros magyar cégér alatt mennyi osztrák gyufát szállított a budafoki gyárnak a tárgyalás folyamán székséggeltek a tárgyalást ez adatok beszerzésére elnapolták, amikor a helyszíni vizsgálat is megtörtént a budafoki gyárnál, különösen arra nézve, ami tanvallomásokból kitűnt, hogy milliókra menő nyomtatást F. M. K. E. és E. K. E. címekéket, melyeket Budapestben nyomtatott a gyár Schüttenhofenbe küldtek, ahol azokat gyufával megtöltött dobozokra ragasztották és az így felszerelt osztrák gyufagyártmányt hozták magyar gyártmány E. K. E. F. M. K. E. gyafák neve alatt forgalomba. Az eddigi vallomásokból is kitűnt már, hogy 1902. januárjig forgalomba hoztak ma, gyár címekéket elaltott, oly gyufagyártmányokat, melyeket a Budafoki Unio gyufagyár sohasem gyártotta.

Fizetéseketelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseketelenségeket jelenti: Herczeg

Testvérek (ezelőtt Herczeg Ignác) kereskedőcégg Székesfehérvár, Gráner Teréz kereskedőcégg Csongrád, Petrics Rudolf kereskedő Laibach, Sieber Anna kereskedő Böhmisch-Kamnitz, Weiser Amália kereskedő Sternberg, Kardos Ignác kereskedő Hódmező-Vásárhely, Politzer Jakab kárpitos Bécs, Poduba Adalbert kereskedő Brandeis Klement János vegyeskereskedő Grulich, Kuzelka Vencl cipőáru-kereskedő Elbogen, Karpeles Fülöp rövidárkereskedő Brünn.

Szesszarak. A kontingens nyersessze ára Budapestben pénzben 89.— korona, áruban 89.50 korona. Bécsben készpénzben 87.80 korona, áruban 88.20 korona.

Budapesti konsum-marhavásár. Április 21-én. Felhajtatót 208 darab ökr, 8 darab bika, 24 darab tehén, — bivaly, összesen 240 darab szerb marha. Árjegyzések: Elsőrendű szerb ökr 54—62 koronáig, kivételesen — korona, másodrendű 49—59 koronáig, silány 44½—48 K.-ig, bikákért 48—58 koronáig, tehenekért 47—54 koronáig, bivalyokéért — koronáig métermázsánkat. A vásár élénk lefolyású volt s az árak mm.-kint 2 koronával emelkedtek.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál levő székesfehérvárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1902. évi április 21-én. Készlet 488 darab. Érkezett 25 darab. Összesen 513 darab. Eladott 294 darab. Maradt 219 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm súlyban 98—104 koronáig, 220—280 kilogramm súlyban 97—106 koronáig, 320—380 kilgr. súlyban 96—104 K.-ig Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 86—94 koronáig, Malac 72.— korona. Az árnyezt lanya.

Bécsi vágómarhavásár. Április 14-én. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A st-máxi központi vásárocsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott: 3104 darab magyar fajta, 683 darab galíciai fajta, 931 darab bukovinai fajta, — darab német fajta, összesen tehát 4718 darab szarvasmarha, az üzlet irányzata kedvező.

Jegyzések: 100 kilogrammonkint 610 súlyban, magyar hízóökr I. minőségű 70—74 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 60—69 fillér, III. minőségű 51—59 fillér, galíciai hízóökr I. minőségű 70—74 fillér, kivételesen 77—87 fillér, II. minőségű 62—69 fillér, III. minőségű 56—61 fillér; német hízóökr I. minőségű 78—82 fillér, kivételesen 89 fillér, II. minőségű 70—77 fillér, III. minőségű 60—69 fillér. Legelő ökr 48—56 fillér, legvott ökr — fillér. Bika és tehén 100 kilogrammonkint 48—64 korona. Kivételesen 66 korona, 100 kilónként, bivaly — korona, a fogyasztási adóval együtt.

A budapesti gabonátszde.

Budapest, április 21.

A vételkevd hiánya következtében ma 8000 métermázsza buza került forgalomba 5—10 fillérral olcsóbb árakon.

Rozs elhanyagolt. Zab 15—15 fillérral alacsonyabb. Tengeri 5 fillérral olcsóbb.

Eladott: Buza. Tiszavízű: 150 mm. 79 k. 9 K. 82½ i., 100 mm. 78 k. 9 K. 10 f., 100 mm. 77-5 k. 9 K. 07½ f., 100 mm. 77-5 k. 9 K. 07½ f., 100 mm. 77 k. 9 K. 07½ f., 100 mm. 77 k. 9 K. 07½ f., 100 mm. 77 k. 9 K. 05 f.

Hódmezővásárhelyi: 2800 mm. 78 k. 9 K. 35 f. Fejérmegyei: 150 mm. 77 k. 9 K. 07½ f. Pestmegyei: 350 mm. 77 k. 9 K. 07½ f., 100 mm. 77 k. 9 K. 05 f. Felső-magyarországi: 200 mm. 77 k. 9 K. 02½ f. Szerb: 2550 mm. 74-5 k. 8 K. 25 f.

Mind három hónapra. Zab: 100 mm. 7 K. 45 f., 100 mm. 7 K. 30 f., 100 mm. 7 K. 25 f., 100 mm. 7 K. 20 f., 200 mm. 7 K. — f.

Készpénzfutás mellett. A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktörzse szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Table with columns for 'B u z a', 'Kiló', 'Kilogramm Ára', and 'Kilogramm Ára'. It lists various types of grain (Tiszavízű, Fejérmegyei, Pestvidéki, Búsági, Bácskai) and other products (Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Rapce, Kéles) with their respective prices in different units.

A határidőzárólat folyamán a következő kötések történtek:

Table with 2 columns: Term (e.g., Áprilisi buza 1902.) and Price (e.g., 8.91-8.92-8.94-8.97).

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with 2 columns: Term (e.g., Áprilisi buza 1902.) and Price (e.g., 8.96 pénz 8.97 áru).

A budapesti értéktőzsde.

Az üzletellen előtőzsdén az értékek, csekély ingadozások után, megtartották árfolyamukat, csak a déli tőzsdén, zárlat felé, gyengültek nagyobb berlini eladások hírére.

Előtőzsde. Osztrák hitelrészvény 677.—676.50. Magyar Hitelrészvény 692.—694.—. Jelzálogbank részvény 465.50. Rimamurányi részvény 603.—. Koronajáradék 97.72½. Államvasuti részvény 662.—661.50. Városi villamos vasut részvény 815.—. Közuti vaspálya részvény 623.50. Alpeisi bányarészvény 389.—. Budapesti bankgyeuleslet 90—95. Déli vasut 64.50 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 97.70—97.72½ százalék. Bankgyeulesleti részvény 96.—100. Magyar Hitelbank részvény 694.—691. Ipar-és Kereskedelmi bank részvény 46—47. Jelzálogbank részvény 464.50—465.50. Osztrák Hitelrészvény 675.—671.—. Kereskedelmi bank részvény 2507.—2517. Észak-Magyarországi köszénbányai részvények 200.—205. Pannónia vízszóthizt. 1125—1175. Rimamurányi vasút-részvény 505.—. Közuti vaspálya részvény 620.—621.—. Városi villamos vasut részvény 815.—. Déli vasut részvény 63—64. Államvasut részvény 659.—658.75. Alpeisi bányarészvény 388.—. Német birodalmi márká 117.42 korona.

Utózsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 673.25. Magyar hitelrészvény 691.50. Leszámitóbank —. Rimamurányi vasút-részvény 506.50. Osztrák-Magyar államvasut részvény 657.50. Közuti vasut-részvény 620.—. Villamosvasut részvény 314.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonserzti hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamatokat állapította meg:

Jegyzések: Herezmag: lucerna magyar 48.—56.— korona, vörös aprószemű 88.—42.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös bászági — korona, középsemű 45.—43.— korona, nagyszemű 50.—54.— korona. Disznózsír: budapesti: 56.25—56.65 korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki — korona, városi 4 darabos 47.—47.50. korona, 3 darabos 51.—51.50. korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 12.75—18.25 korona, 120 darabos — korona, 100 darabos 18.50—18.75 korona, 85 darabos 21.50—22.— korona. azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 12.75—18.25 korona, 100 darabos 17.75—18.— korona, 85 darabos 21.—21.50 korona. Szilva: sláviai 19.25—19.50 korona, szerbiai 17.50—18.— korona. azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátőzsde.

Bécs, április 21. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) Ausztriában és Magyarországon az osztrák és a magyar földmívelésügyi minisztériumok jelentése szerint a vetések állása semmi kívánni valót nem hagyott fenn és tekintettel a kedvező időjárásra, az irányzat nem változott. A hangulat lényegesen lanyha volt. Zab zárlatkor 17 fillért, buza 3, rozs 5 és május-juniusi rozs 9 fillért vesztett.

Jegyzettek: Buza tavaszra 8 98—9.—, május-juniusra 8 83—8 85—8 88, Őszre 7 90, rozs tavaszra 7 80—7 29—7 30, május-juniusra 7.—8.—6.—7.—, zab tavaszra 7 53—7 57, május-juniusra 6 98—6 97, rozs május-juniusra 7 07, tengeri július-augusztusra 5 20. Zárlatkor buza május-juniusra 8 83—8 86, rozs tavaszra 7 28, rozs őszre 6 68, tengeri május-juniusra 5 04—5 07 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsde biztató hangulatban s kedvező irányzatot nyit meg. Délefelé kissé elcsúszodott az üzlet. A vezető papírok árában nem igen történt változás. 1 óra 15 perckor esőndes, 2 óra 20 perckor berlini jelentésekre gyöngösb.

Bécs, április 21. (Magyar értékek zárlata) 4%-os aranyjáradék 119.95. Íszai és szegedi kölcsön sorsjegye 163.—. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.85. Magyar keleti vasuti

Állami kötvény 120.50. Magyar leszámitó-és pénzváltóbank —. Rimamurányi vasút-részvény 507.—. Magyar koronajáradék 97.60. 4%-os Magyar földtenger. kötvény 97.30. Magyar hitelbank részvény 691.—. Magyar nyeregyem kölcsön sorsjegye 203.75. Kassa-oderberg vasuti részvény 379.75. Magyar keresk. bank —. Magyar csukoripar 1400.—. Bécs, április 21. (Osztrák értékek zárlata) 4%-os papírjáradék 101.50. 4%-os osztr. aranyjáradék 120.45. 1800-os sorsjegye 153.80. Osztrák hitelrészvény 433.—. Osztrák-magyar bank —. Bécsi bankgyeuleslet 454.—. Osztrák-magyar bank 1598.—. Déli vasut 64.—. Dunagőzhajózási részvény 866.—. Dobányrészvény 292.—. Császári és királyi arany 11.33. Német bankváltók 117.30. 4%-os ezüst járadék 101.65. Osztrák koronajáradék 98.45. 1864-iki sorsjegye 246.—. Osztrák hitelintézeti részvény 672.75. Unionbank 548.—. Osztrák Länderbank 425.50. Osztrák-magyar államvasut 657.50. Elbavölgyi vasut 464.50. Alpeisi bányarészvény 384.50. 20 frank. arany. 19.08. Londoni váltóár 240.32 Bécsi Tramway Lít B. 284.—. Bécsi Tramway Lít A. 289.—. Lipót kóhó 340.—. Az irányzat nyomott.

Bécs, április 21. (A Budapesti Napló tudósítójának telefon-jelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 673.—. Magyar hitelrészvény 691.—. Angol-Osztrák bank 275.—. Bécsi bankgyeuleslet 454.50. Union bank 549.—. Länderbank 425.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 657.50. Déli vasut 64.—. Ribavölgyi vasut 465.50. Északnyugati vasut részvény 456.—. Dobányrészvény 293.—. Rimamurányi vasut 507.—. Alpeisi bányarészvény 384.50. Májusi járadék 101.80. Magyar korona járadék 97.60. 120rk sorsjegyek 108.—. Német birodalmi márká 117.37—117.38. Napoleon'or 18.07.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 21. (Tőzsdés tudósító.) A tőzsde irányzata állandó kedveltség mellett szabálytalan volt. Kóhós-és köszénrészvények gyengültek, mert azt hiszik, hogy a bányászatiak márciusi kimutatásai nem lesznek nagyon kielégítők. Bankok nagyon esőndesek. Belföldi járadékok és kínai papírok szilárdok. A második tőzsdéjében a forgalom nagyon korlátolt volt. Bányáértékek kissé javultak. Magánkamattal 14/99/0.

Berlin, április 21. (Zárlat.) 4%-os papírjáradék —. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.40. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajáradék 98.25. Osztrák-magyar államvasut 141.30. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 85.15. Magyar vasut beruházási kölcsön 101.25. Alpeisi bányarészvény —. Disconto-Commandit 189.25. Általános villamosági Edison 190.25. Gelsenkircheni 166.70. Laura-kóhó 202.90. 4%-os ezüstjáradék 101.80. 4%-os magyar aranyjáradék 101.—. Osztrák hitelrészvény 211.75. Déli vasut 18.10. Károlyi Lajos vasut —. Orosz bankjegyek 216.30. 4%-os új orosz kölcsön 96.75. Török dobányrészvény —. Olasz járadék 100.80. Magyar hitelbank —. Dynamit Trusi 174.75. Harpeni 168.25. Az irányzat igen esőndes.

Berlin, április 21. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Késli forgalom. 4%-os magyar aranyjáradék 101.—. Magyar koronajáradék 98.20. Osztrák hitelrészvény 211.25. Osztrák-magyar államvasut 141.—. Déli vasut 18.10. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készpénz —. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy 216.30. (Ultimo) Lombard —.

Páris, április 21. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 711.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 101.80. Osztrák Länderbank —. 3%-os francia járadék 100.97. Ottománbank 560.—. 3 1/2%-os francia járadék —. Alpeisi bányarészvény —. Déli vasut —. 4%-os magyar aranyjáradék 102.80. Párisi bankrészvény 100.24. Olasz járadék 100.87. Francia törleszt. járadék 100.15. Osztrák földhitelintézeti részvény —. Török dobányrészvény 319.—. Az irányzat tartott.

Frankfurt, április 21. (Zárlat.) 4%-os papírjáradék 101.90. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.60. Magyar koronajáradék 98.40. Osztrák-magyar bank 114.90. Déli vasut 17.60. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltóár 204.47. Bécsi bankgyeuleslet 115.—. Villamos részvény —. 4%-os magyar aranykölcsön 85.10. 4%-os ezüstjáradék 101.80. 4%-os magyar aranyjáradék 101.30. Osztrák hitelrészvény 212.30. Osztrák-magyar államvasut 141.80. Északnyugati vasut —. Bécsi váltóár 85.168. Párisi váltóár 813.30. Unio bank —. Alpeisi bányarészvény 200.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, április 21. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Ár-folyamatok janúrra. Késli forgalom Osztrák hitelrészvény 213.30. Német bank 208.60. Disconto 189.80. Berlini kereskedelmi bank —. Gelsenkircheni 167.80. Harpeni 170.—. Laura-kóhó —. Olasz járadék —. Szilárd.

Zámburg, április 21. (Zárlat.) 4%-os ezüstjáradék 101.65. 1860. sorsjegye 154.—. Déli vasut 18.10. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.55. Osztrák hitelrészvény 211.25. Osztrák-magyar államvasut 141.25. Olasz járadék 100.70. 4%-os Magyar aranyjáradék 101.20. Az irányzat gyenge.

Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok jelentése.

Április 21. A sertésüzlet irányzata változatlan. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar eisőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 98—100 fillérg. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 103—104 fillérg. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 103—104 fillérg. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérg. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. IV. Romániai eredeti (Stacht). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 100—102 fillérg. Közép (páronként 240—280 kilogramm terjedő súlyban) 98—100 fillérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 98—100 fillérg. Sertésletés: Ám 1902. április 19. napján volt készlet 39.305 darab. — 1902. április 20. napján felbajtott 1971 darab. 1902. április 20. napján elszállított 949 darab. 1902. április 21. napjára maradt készletben 40.327 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 20. —

Rendjelölésügyi engedély. A király megengedte, hogy Rossi Emil és társai, konzul a királyi pénzügyi miniszternek Oránia Nassau-rend lovagkeresztjét, Wx Adolf és társai konzulnagyi úrnok pedig a királyi porosz korona-rend IV. osztályát és a királyi görög Megváltó-rend aranykeresztjét elfogadhassa és viselhesse.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Farkas Ödön, a budapesti kataszter helyszínelési felügyelőjének alkalmazásában levő pénzügyi titkárt és beosztóját, pénzügyi tanácsosát és kataszteri helyszínelési felügyelőjét, Vas Ferenc pénzügyi számlaelőrt és Sátoros László állami nyomdai főosztály pénzügyminiszteri számvizsgálóját, a csurgói adóhivatalhoz Lovász Bódogné soproni állami végrehajtót adóztátte, a verscei adóhivatal Vas Dénes módosi adóhivatali gyakoronokot adóztátte, az aradi adóhivatalhoz Szalay László budapesti lakost adóztátte, a temesvári pénzügyigazgatósághoz Márkovits Szilárd nagyenyedi pénzügyi számvizsgálókat állami végrehajtóvá, a vállás-és közoktatásiügyi miniszter Hammel Árpád okleveles tanítót, Gyenge Róza okleveles övönőt a fumei Plasse-Mlaccai állami kisdóvódóhoz övönözt nevezte ki.

Megyerősítés. A vállás-és közoktatásiügyi miniszter Földes István aradvánbányai államilag segélyezett közpályi polgári iskolai igazgató-tanítót igazgatói minőségében megerősítette. Névátváltás. Rosenstein Ignác halasszagymnásti illetőségű köznevelési elemi iskolai tanító budapesti lakos, valamint kisiskola gyermekei Andor és Jenő családi nevének Rényire kért átváltoztatását a helyigymnázter megengedte.

Pályázat. Vizainki járásbírósághoz telekönyvi átalakítást díj nélkül állás 2 hét alatt. Jászberény járásbíróságnál segédtelekönyveztetést állás 2 hét alatt. Szepsiztgyörgyi adóhivatalnál gyakoronki állás 14 nap alatt. — Aranyosmaróti ügyész-igazgatói állás 4 hét alatt. — Kaposvári p. u. ig. kerületében adóztátte állás 14 nap alatt. — Győri adóhivatal adóztátte állás 14 nap alatt. — Fogarason szolgabírói állás május 20-áig.

Napirend.

Napló: Kedd, április 22. — Római katolikus: Szóter vt. — Protestáns: Szóter. — Görög-ország: (április 8.) Eupszik. — Zaidó: Nisan 15. Passah I. nap. — Nap két: 4 óra 43 perckor. — Nyugszik: 6 óra 42 perckor. — Hold két: 6 óra 37 perckor délután. — Nyugszik: 4 óra 20 perckor reggel. — Holdtöltő 7 óra 50 perckor este.

A földmívelésügyi miniszter fogad délután 5 órakor. Az osztályvezetők huzása délelőtt 9 órakor. (Utolsó nap.) Tavasszi túrlat a városigeti Múcsarnokban d. e. 9-től esti 6 óráig. Belépődíj 1 korona. A Nemzeti Szalon tavasszi túrlata nyitva élelőtt 9 órától este 8 óráig. Belépődíj 50 fillér. Nemzeti Múzeum. Természetrázi tárlat. Nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. — Többi tárlai 1 korona belépődíjjal megtekinthetők.

Iparmúcszati múzeum délelőtt 9 órától d. u. 1-ig. Technológiai Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9—12 óráig. Mezőgazdasági múzeum (Keresztin utca 72.) d. e. 9—1-ig. A földtani intézet múzeuma (Keresztin utca 14.) nyitva d. e. 10—1-ig. Belépődíj nincs.

Múcsarnok könyvtár délelőtt 9 órától 1 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3-tól 8-ig. Állati-és Városigeti nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelv és keleti mintázt: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városigeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. kerület 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, április 21.

A magas levegőnyomás a Bottenből fölé vonult, az alacsony nyomás pedig csak jelentéktelenül változott.

Európában az idő enyhe és Németország északi partvidékéin, meg Olaszország déli részein zivatarok is előfordultak.

Hazánkban az idő száraz, derült és enyhe volt; az ország keleti felében a hőmérséklet az éjjel a fagypontra is süllyedt.

Küldés: Enyhe és tulnyomóan száraz idő várható, elvete zivatarok esővel.

Vizállás.

Table with 4 columns: Location (e.g., Inn, Dunna, Bécs), Date (Apr. 21), and Water Level (e.g., 1.00, 1.90).

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Kedd, 1902. április hó 22-én.
Az álarcos bál.
Nagy opera 5 felvonásban. Zenéjét szerzte Verdi. Szövegét olaszból fordította Böhm Gusztáv.

Személyek:
Richard Alberti Samuel
René Beck Tom
Arnália Vasquezni Silvano
Ulrika Bartalucci Píbbir
Oscar Szoyer Szolga Mányai

Kornay Szendrői Hegedűs Dalmóki Mányai

Kedzete 7 órák.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Kedd, 1902. április hó 22-én.

A vörös talár.
Dráma 4 felv. Irtá Brieux. Fordította Fábrián István.

Személyek:
Vagret Mihályfi A főgőzész Gyenes
Bertha Rákosi Elnök Ujházi
Bunerat Vizvári M Benoit Rózsahegy
Bunerat Gabányi Mondoubleau Nádai F.
La Bouzule Dömjén Etchepare Beregi
Ardeuil Szacsavay Yonette Hegyesi
Mouzon Nádai B. Etchepare anyja Lendvayné Szőke
Gál Bridet Szőke

Kedzete 7 1/2 órák.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Kedd, 1902. április hó 22-én.

Fifin.
Operett 3 felvonásban. Irtá és zenéjét szerzte dr. Schwimmer Aurél.

Személyek:
Pitkins Sziklai Hopkins Mátrai
Mary Szelestey A felesége Sziklainé
Harry Ráthonyi A leánya Mezei
Turtle Sam Girthe Kitty Margó
Michel Palásthy Brown Delli
Fifin Fedák Betty Almásy

Kedzete 7 1/2 órák.

Színházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar színház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetők: Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedésben Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrásy-ut 2. (Telefon 25-13) sz. a.

VIGSZÍNHÁZ.
Kedd, 1902. április hó 22-én.
Kuruc Feja Dávid.
Színmű 4 felvonásban. Irtá Fényes Samu.

Személyek:
Feja Dávid Pethes Ráskayné Haraszthy
Fejáné Hunyady Demeczky Vendrei
Judit Nőgrádi Szenczy István Mátrai
Gábor Iantos Balassa Czó Péter Rónaszéki
Esze Tamás Hegedűs Lányi Samu Lévy
Boske Varsányi Caraffa Antonio Fonyvesi

Kedzete 7 1/2 órák.

NÉPSZÍNHÁZ.
Kedd, 1902. április hó 22-én.
Blaža Lujza asszony mint vendég
Egy görbe nap.
Énekes bohózat 3 felv., dalokkal és táncokkal. Irták Csicsery Bors és Tsa. Zenéjét részben szerzette Borna Izó.

Személyek:
Borsszem J. Deszőfi Tarjagos Szerdahelyi
Wewrowschegy Németh Dicsőfi Delli
Leona Krecsányi Sanyaró Vendel Ujvári
Izolda Dory M. Tojáss Dániel Szabó
Kraschelhuber Kovács M Hombar Horváth
Krasznahubay Szirmai Rendő Tollagi
Monokles báró Sümeji Tűzoltó Nagy
Mokány Berci Kis M. Elsa Harmath
Bukovay Kovács K. Juci Blaha

Kedzete 7 1/2 órák.

VÁRSZÍNHÁZ.
Kedd, 1902. április hó 22-én.
Lánzy Ilka, Nikó Lina és Hegedűs Gyula m. v.

NIÓBE.
Bohózat 3 felvonásban. Irták Harry Paulton és E. A. Paulton. Fordította: Szomaházy István.

Kedzete 7 1/2 órák.

URANIA SZÍNHÁZ.
Kedd, 1902. április hó 22-én.
Miss Isadora Duncan
6 órai görög és klasszikus táncal.
Kedzete 8 órák.

Pünkösdi Rómában.
Rendkívül olcsó, érdekes és kényelmes
Utazás Olaszországba.
Névsorint: 1. Rómába. 2. Velence-Florence. 3. Rómába-Nápolyba és vidékére. (Capri-Sorrento-Pompeii-Vesuvius). A rendkívül olcsó utazást leginkább a legelőkelőbb szállodákban lakás, teljes ellátás (reggeli, déli, estebéd) ingyenes belépőjegyek befoglalásának Tervezeteket küld, jelentkezéseket elfogad Propper M. János, igazgató: „Közlő Utasait Iróddja” Budapest, Üllői-ut 29. szám, II. emelet.

Albrecht-Mulató.
Király-utca 71. Albrecht Ferenc, igazgató
Kedd, 1902. évi április hó 22-én.
Nagy jótékonycélu bucsu-előadás:
PIQUE-DAME.
Opera 3 felvonásban és 7 képből. Szövegét írta Puskin hasonló című novellája után Tschájkovsky M. Zenéjét szerzte Tschájkovsky P.

Bohócok Gyula ural és Kurz Jetti kísérszónnyal. Holnap szerdán. Április 23-án (terített asztalok mellett) első fellépése a spanyol opera-, operett- és ballet-társulatnak.
Törökbá az előrangú magyar társulat fellépése.

FŐVÁROSI ORFEUM
Nagymező-utca 17.
Minden este: **Mitzi-Gitzi-Kirschner** szubrett,
Albertus és Bartram buzogány-zsonglőrök,
Chassino Arnyók-művész,

Luna asszony
Milla Barry mint vendég, Mariot stb. főléptével
Tarka Színpad és a teljes áprilisi műsor.
A kávéház tálliterjében reggel 5 óráig **Vörös Elek** cigányzenekara hangversenyez.

Állatkert.
Csak folyó évi április 30-áig látható **egy beduin-karaván**
70 személyrel, férfiak, nők és gyermekek, 20 valdai arab 10, 10 lovatól tevé és szamar. A karavánban vannak lovasok, zenészek, kézművesek és táncosok. Látható reggel 10-ül este 7-ig. Előadás naponta 4 és 6 órakor este. Vasárnapon 8, 4/2 és 6 órakor. 8 órától kezdve katonaszínhangverseny.

Belépődíj mint rendesen 30 Kr. (60 fill.)

Petánovits
METROPOLE-SZALLÓJA
A téllkertben ma
Pongrácz Lajos Kolozsvárról
kítűnő zenekara játszik.

Olasz
vör. kereszt SORSJEGY

HUZÁS MÁJUS 1-én.
Főnyeremény 35,000 Lira.
KAPHATÓ
24 havi részletfizetésre; havi betételés 1 darabra 2 korona.
Már az első részlet és 35 kr. portó beutalás ellenében kiadom a sorjegyket sorozat és számtal tartalmazó részletet azonnali juttatással.

FLEISSIG SÁNDOR bankháza
Epest. VII. Erzsébet-kürt 2.

KÖRÜTI FÜRDŐ
Göz- és porcellán-kádfürdők, fedett téliuszoda hidegvíz-gyógyintézet, villamos fürdők, izasztós és soványító-kurák.

A gőzmosoda gyorsan és pontosan teljesíti megbízását.
Erzsébet-kürt 51.

Vigyázz! Saroküzlet!
Tulhalmozott raktár miatt **eredeti gyári áron** tehát potom olcsó kiárusításhoz jut **3000 tea- és kávé-**

1000 darab
Porcellán étkezőkészlet
komplett 6 személyre, dusan aranyozott és romek festésű

Étkezőkészlet	5.95	Teakészlet finom	3.70
Étkező, modern	7.25	Teakészlet roccó	4.70
Étkező, roccó	8.50	Kávékészlet	3.50
Étkező, renaissance	10.50	Kávékészlet roccó	4.75
		Mocca, platinával	4.50
		Mosdó service	4.75
		Vészt üveg service	7.50

Étkező 12 személyre 25, 30 és 35 frt.

Ortner Rezső és Társa
porcellán fest. gyár raktára
Teréz-kürt 32. saroküzlet.
Videki rendelésnél kérjük a vasutállomást.

NŐI KÉZIMUNKÁK
hímző-, kötő-, horgoló-pamutok és selymek, nemkülönben hímzőszövetek rendkívül nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók

Bérczi D. Sándor
kézimunka nagyiparosnál
Budapest, Király-u. 4.
264 oldalú képes árjegyzékemet 2086 eredeti kézimunkákkal a Budapesti Napló vidéki előfizetőinek ingyen és bérmentve küldöm.

Viktória hímzőgépek előadó-
rendű 6 kor. Point-
Lace-munkák és ahhoz tartozó összes anyagok rendkívül nagy választékban vannak raktáron. Mintákkal szívesen szolgálok.

NYÁRI LAKÁSOK
egy kastélyban, nagy régi parkkal, védett fekvés, fürdő, a posta- és távírdá-hivattal telefon-összeköttetés, tejjgazdaság és jó vendéglő.
Bővebb felvilágosítást ad:
Gutsverwaltung Reitenau.
Posta- és távírdá-állomás:
HARTBERG, Steierország.

Több kiállításá éremmel kitüntetve.
Budapesti Jalousia és ablakredőnygyár
Justus Sándor és Fia
Andrássy-ut 60. Csengery-utca sarkán, aJánlya

gördülő faredőnyeit
adéptantál vagy hevederrel összekötve **szabadalmazott hengerekkelzetéve!**
és minden e szakba vágó gyártmányait. Árjegyzék vagy költségvetés ingyen és bérmentve. Telefon 23-06.

Figyelem!!
KOHN HEILMANN és FIAI
— os. és kir. udvari szállítók az —
„ANGOL SZABÓHOZ”
címzett legnagyobb férfi- és gyermekruhá-áruház csak
Bpest, IV., Károly-kürt 12. sz. alatt létezik.

Veszek
zálogházi cédulát régi arany ezüstárút brilliánt és gyémánt árut a legmagasabb árak mellett

FRIED A.
óras és ékszerész
Kerepest-ut 2. szám.

DÓCZI M.
cipő sz

Budapest legmegbízhatóbb legnagyobb és legelőkelőbb **cipő-raktára**
Kerepest-ut 10.
Gombos fűz, v. cugos lakk-cipő, férfi 4. méll. — 3.50
Férfi v. női boxbőr fűző 3.50
Fűz, v. cugos orosz lakkbőr férfi 3.80, női — 3.50
Lakk regatta bőr 3.50, 0.50 3.50
Férfi Chevreux 4.50, női 4.—
Férfi v. női cugos cipő — 3.—
Lakk kivágott — 1.50-2
Egy esztos 2.20, kereszt-csattos — — — 2.50
Fehér v. rózsaszínű cipő 1.30
Fehér keresztbőr cipő — 2.—
Arjegyzék, csomagolás, szállítólével ingyen. Videki 10 frton felül franco. Nem tetző árut becserelek

BUTOROK
úgy készpenzert, mint **részfizetésre**
levegyszerűbből a leginómbabb kivitelű legintányosabban **Chrenten és Fuchs** testvérekéni, **BUDAPEST,** VI., Teréz-kürt 8.

Zálogházból veszek cédulákat.
Eladók
13 lates cédulát evőkészítet 12 személyre 140 frt, 6 sze mélyre 60 fról kezdve és feljebb. Mindeneműl finom ezüst tárgyak barokk és francia stílusban. Nagy raktár arany férfi láncokból, masszív aranygyűrűk 6 forint 40 kr. arany főről-örök 12 frt, arany női örák 6 fról kezdve 13 darab masszív evőkészítő 6 frt 50 kr.
Képes árjegyzékot bérmentve és ingyen.
Grünberger A. Béla örökösök
Budapesten, Harisbaház Váci-utca 30. l., em. 23.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház	Várszínház
Szerda	Rienzi nyitány	Pogány Gábor	Az őrnagy ur	Milliók a hó alatt	Fifine	
Csütörtök	Mari az ezred leánya Szerelmi kaland	Bölcső A hol mulatnak	Az őrnagy ur	Egy görbe nap	Fifine	
Péntek	A nürnbergi mestordánokok	Balassa Bálint	Az őrnagy ur	A szultán	Herkules munkái	
Szombat	A tévedt nő	Balassa Bálint	Az őrnagy ur	Az izé	Herkules munkái	
4. u. Vasárnap este	—	Jó falusiak	Kuruc Feja Dávid	Aroszályi malom	Fifine	
	Rienzi nyitány	Balassa Bálint	Az őrnagy ur	Az izé	Herkules munkái	

„LE DÉLICE”
A szivarka egyszer meggyújtva mindvégig ég.
Legjobb Vergé **szivarkapapir.**
Legkedveltebb Vergé **szivarkahüvely.**
Minden dohánytőzsdében kapható.

